

Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark

Møteinnkalling

Utvalg: **Raet nasjonalparkstyre**
Møtested: Fløyveien 14, SFAG, SFAG møterom 101 (1.etg)
Dato: 28.05.2025
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Meld til forvalter ved forfall så snart som mulig.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 17/25	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 18/25	Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder		
ST 19/25	Orienteringer Delegerte saker til forvalter		
DS 1/25	Svar på søknad om drone til bruk av kartlegging av ålegress og taeskog - NIVA - Raet nasjonalpark Referatsak		2025/4794
RS 19/25	Svar på søknad om drone- Oppheving av tidligere vedtak - NINA- Raet nasjonalpark		2025/4793
RS 20/25	Svar på søknad om dronekartlegging i Arendal- Raet nasjonalpark- Arendal kommune		2025/779
RS 21/25	Svar på søknad - Raet nasjonalpark - dronflyging 2025 - 2030 - Agderposten AS		2025/889
RS 22/25	Svar på søknad - forlengelse av dispensasjon - Raet nasjonalpark - motorferdsel - dronflyging - Mediaservice AS		2024/7186
RS 23/25	Søknad - Raet nasjonalpark - Arendal - Hove leirsenter - arrangement - Idrettsleiren 2025 - 2029 - Agder idrettskrets		2025/5701
RS 24/25	Informasjon - Raet nasjonalpark - naturmangfoldloven - delegering av myndighet		2025/3245
RS 25/25	Anmeldelse - dumping av redskap i Sørskilen - Grimstad - Raet nasjonalpark - anmeldelser 2025	X	2025/2931
RS 26/25	Anmeldelse - ulovlige bolter - Kjeholmen-Flatskjæra - Arendal - Raet nasjonalpark - anmeldelser 2025	X	2025/2931
RS 27/25	Klage på henleggelse - ulovlige bolter - Raet nasjonalpark - anmeldelser 2025		2025/2931
RS 28/25	Oppdrag til Miljødirektoratet - Raet nasjonalpark - utredning av organisering av verneområdeforvaltere		2024/11822
RS 29/25	Oppsummering møte 140125 - Rådgivende utvalg - Raet nasjonalpark - Rådgivende utvalg 2025		2025/2930
RS 30/25	Supplerende tildelingsbrev - tillegg 1 - april 2025 - budsjett og tildeling 2025 - miljøvernavdelingen		2024/9986
RS 31/25	Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak - Raet nasjonalpark - Hoveodden - tiltak for å ivareta innfallsporten - vedlikehold - rydding - slått - motorferdsel - Hoves Venner		2025/3324
RS 32/25	Oversendelse av reviderte utgaver etter første tilbakemelding på forvaltningsplaner for Sør LVO og Raet NP versjon 2022		2022/7571

RS 33/25	Foreløpig svar på varsel om vurdering av omgjøring av vedtak - Raet nasjonalpark - Hoveodden - tiltak for å ivareta innfallsporten - vedlikehold - rydding - slått - motorferdsel - Hoves Venner	2025/3324
RS 34/25	Ber om møte	2024/5782
ST 20/25	Søknad om utsetting av klippeblåvinge- Jakobsen Bioforsk- Raet Nasjonalpark	2025/4826
ST 21/25	Klage på avslag Innsyn i dokumenter- Raet nasjonalpark	2025/3396
ST 22/25	Endret søknad Botneveien 54 - Riving og gjenoppføring - Arendal kommune - Raet nasjonalpark	2024/11042
ST 23/25	Søknad om elbåt brygge på Marex- Sømskilen- Raet NP - Grimstad kommune	2025/4209
ST 24/25	Søknad om etablering av bryggemodul for utleie i Sømskilen- Grimstad-Raet nasjonalpark	2025/4043
ST 25/25	Søknad om ringmerking og sporing med GPS av sjøfugl i Raet nasjonalpark- SEABIRD	2025/5145
ST 26/25	Eventuelt	
ST 27/25	Tidsbruk - Møtehonorer	

ST 17/25 Godkjenning av innkalling og saksliste
ST 18/25 Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder
ST 19/25 Orienteringer

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

NIVA - Norsk institutt for vannforskning
Gaustadalléen 21
0349 OSLO

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/4794-2 432.3

Deres ref.

Dato 24.05.2025

Svar på søknad om drone til bruk av kartlegging av ålegress og tareskog - NIVA - Raet nasjonalpark

Vedtak

Forvalter, med delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, innvilger med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon for flyving med drone i Raet nasjonalpark i forbindelse med konkrete og avgrensede oppdrag. Tillatelsen gis for ett år med avgrensninger i tid.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig i 2025 for inntil 3 turer a to timer.
- Det er forbud mot å bruke drone i områder med hekkende fugl og en 100 meter sikringssone rundt disse.
- Det er forbud mot å fly nær/mot sårbart dyreliv som rastende fugl, matsøkende fugl, sjøpattedyr, etc. Listen er ikke uttømmende.
- Dersom fugl/dyreliv blir forstyrret ved skinnangrep eller uro, skal filmingen umiddelbart opphøre.
- Interne retningslinjer skal følges for å ivareta personvern, støy og forstyrrelse av dyreliv /miljø.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle må ha godkjent droneoperatørsertifikat og lisens.
- Det skal føres loggbok som skal legges frem ved utløp av tillatelsen og ved søknad om fornyelse.
- Droneoperatør skal ha tydelig gul vest og ha med dispensasjon for kontroll på oppdrag.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

NIVA søker om tillatelse til å kartlegge ålegress med drone i Hovekilen i 2025. Dette sammenfaller med andre søknader fra NINA og Multiconsult AS.

Kartleggingen skal brukes til å vurdere endringer i utbredelse av ålegress.

Delegering

Gjennom forvaltningspraksis og delegeringsvedtak fra styret er myndigheten til å fatte vedtak på søknader om drone delegert til forvalter.

Presedens

Det er stort påtrykk på søknader om drone og styret har vurdert at dispensasjoner og vilkår skal strammes inn. Det stilles strengere vilkår og det er innført krav om logging for alle dispensasjoner. Det skal også stilles krav om samorganisering der dette er aktuelt.

Hjemmel

Verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

Verneforskriften § 10. Forbud mot forurensing og støy, 3. ledd lyder: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av motordrevne hageredskaper i tilknytning til fritidsboliger. Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde har ikke hjemmelsgrunnlag for tillatelse til drone.

Det kan gis en dispensasjon etter naturmangfoldloven §48 som er hjemlet i verneforskriften § 11.

Forvaltningsplan

Utkast til forvaltningsplan for Raet NP, Søm LVO og Hove LVO har ikke retningslinjer for drone.

Naturmangfoldloven

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Etter § 7 i naturmangfoldsloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til droneflyging i verneområdet er relatert til sjøfugl. Nasjonalparken har flere svært viktige hekkelokalteter med sjøfugl, i tillegg til viktige overvintringsområder og rasteområder for trekkfugl. Derfor er det gitt ferdselsforbud på de viktigste hekkekoloniene og et generelt forbud mot støy og modellfly (drone) i Raet nasjonalpark.

Det kan vurderes en dispensasjon til bruk av drone inkl landinger etter nml § 48, og vilkårene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig må være oppfylt. Feil bruk av drone kan påvirke verneverdiene i form av dyrelivet betydelig, og kan også stride mot formålet om å ta vare på sjøfugler og deres hekkeområder jf verneforskriften § 1 første og annet ledd.

Generelt er bruk av drone noe som vurderes svært strengt i områder med sjøfugl. Forvalter vurderer at en dispensasjon med strenge vilkår kan gis uten at det får negative effekter på verneverdiene, og kan gi positive effekter som økt kunnskap om ålegress. Samtidig er det viktig å være klar over at både det å se droneoperatører i aksjon og opptak foretatt med drone kan motivere andre til å bruke drone – og ikke alle vet at det krever en dispensasjon.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) om sjøfugl er etablert gjennom jevnlig registreringer av hekkeområder, kartlegginger og innrapporterte funn i artsdatabanken. Hekkeområdene er jevnlig registrert og vi har nokså god oversikt over viktige trekk/ rasteområder. Det er viktig å huske på at sjøfugl opplever en drone som en rovfugl som henger i luften på jakt etter et bytte, og denne typen trussel kan føre til at foreldrene opplever økt stress og eventuelt forlater egg/unger. Det er dermed av avgjørende betydning at de som flyr drone har inngående kjennskap til fuglers adferd. Flere studier har vist at selv dyr som ikke viser ytre stresspåvirkning har hevet stressnivå (hormoner og hjerterefrekvens). Hekkefugler i Raet nasjonalpark er til dels habituert til ferdsel, men dersom ferdselen går innenfor soner som mennesker vanligvis unngår har vi eksempler på betydelig stressreaksjoner med angrep og reirflukt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av droneflyging har vi p.t. ikke oversikt over. Vi antar at det pågår en del flygning uten at det er omsøkt, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt. Imidlertid er nær sagt alle tillatelsene gitt med strenge restriksjoner på avstand til hekkede fugl, både Sone A og andre lokaliteter.

Forvalter legger derfor til grunn at ulempene vil oppveies av økt kunnskap gjennom kartlegging av ålegress, og ber om at dette avklares med samarbeid med NINA og Multiconsult AS som også skal kartlegge med drone i Hovekilen. (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir dispensasjon for drone med vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Arendal kommune
Statsforvalteren i Agder

Postboks 123
Postboks 504

4891
4804

GRIMSTAD
ARENDAL

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

Norsk institutt for naturforskning NINA
Postboks 5685 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/4793-5 432.3

Deres ref.

Dato 24.05.2025

Svar på søknad om drone- Oppheving av tidligere vedtak - NINA- Raet nasjonalpark

Jeg viser til søknad om bruk av drone mottatt 7.3.2025. Beklageligvis har dere fått brev med feil vilkår. Tidligere vedtak oppheves og nedenfor er gyldig vedtak med de rette vilkårene:

Vedtak

Forvalter, med delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, innvilger med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon for flyving med drone i Raet nasjonalpark i forbindelse med kartlegging av natur og dyreliv.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig i 2025 og et påløpende år etter avklaring med forvalter.
- Det er tillatt med inntil 3 turer a 2 timer per år.
- Det er forbud mot å bruke drone i områder med hekkende fugl og en 100 meter sikringssone rundt disse.
- Dersom fugl/dyreliv blir forstyrret ved skinnangrep eller uro, skal filmingen umiddelbart opphøre.
- Interne retningslinjer skal følges for å ivareta personvern, støy og forstyrrelse av dyreliv /miljø.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle må ha godkjent droneoperatørsertifikat og lisens.
- Det skal føres loggbok som skal legges frem ved utløp av tillatelsen og ved søknad om fornyelse.
- Droneoperatør skal ha tydelig gul vest og ha med dispensasjon for kontroll på oppdrag.
- Publikasjoner og presentasjoner skal informere om at droneopptak/bilder er tatt med dispensasjon fra verneforskriften.
- Opptak skal gjøres tilgjengelige for nasjonalparken ved forespørsel.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

NINA fikk tillatelse til å bruke drone i 2023- 2024, og søker om en tillatelse for 2025-2026 for å fullføre og supplere kartlegging som ikke ble fullført, da særlig Store Torungen. Planlagt tidsrom er mai-juli. De vil samarbeide med Multiconsult AS om deres kartlegging i Hovekilen som er en del av miljøovervåkningsprogrammet i Hovekilen.

Kartleggingen skal utføres fra båt med god avstand til koloniene, og med minst mulig forstyrrelse på fuglene.

Alle droneoperatører vil være fra NINA eller Birdlife og ha kompetanse på fuglers adferd.

Kartleggingen er en del av SEAPOP og koordineringen der gjøres av Jørund Braa fra Miljødirektoratet.

Delegering

Gjennom forvaltningspraksis og delegeringsvedtak fra styret er myndigheten til å fatte vedtak på søknader om drone delegert til forvalter.

Presedens

Det er stort påtrykk på søknader om drone og styret har vurdert at dispensasjoner og vilkår skal strammes inn. Det stilles strengere vilkår og det er innført krav om loggføring for alle dispensasjoner. Det skal også stilles krav om samorganisering der dette er aktuelt.

Hjemmel

Verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

Verneforskriften § 10. Forbud mot forurensing og støy, 3. ledd lyder: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av motordrevne hageredskaper i tilknytning til fritidsboliger. Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde har ikke hjemmelsgrunnlag for tillatelse til drone.

Det kan gis en dispensasjon etter naturmangfoldloven §48 som er hjemlet i verneforskriften § 11.

Forvaltningsplan

Utkast til forvaltningsplan for Raet NP, Søm LVO og Hove LVO har ikke retningslinjer for drone.

Naturmangfoldloven

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til droneflyging i verneområdet er relatert til sjøfugl. Nasjonalparken har flere svært viktige hekkelokaliteter med sjøfugl, i tillegg til viktige overvintringsområder og rasteområder for trekkfugl. Derfor er det gitt ferdselsforbud på de viktigste hekkekoloniene og et generelt forbud mot støy og modellfly (drone) i Raet nasjonalpark.

Det kan vurderes en dispensasjon til bruk av drone inkl landinger etter nml § 48, og vilkårene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig må være oppfylt. Feil bruk av drone kan påvirke verneverdiene i form av dyrelivet betydelig, og kan også stride mot formålet om å ta vare på sjøfugler og deres hekkeområder jf verneforskriften § 1 første og annet ledd.

Generelt er bruk av drone noe som vurderes svært strengt i områder med sjøfugl. Forvalter vurderer at en dispensasjon med strenge vilkår kan gis uten at det får negative effekter på verneverdiene, og kan gi positive effekter som økt kunnskap om sjøfugler. Samtidig er det viktig å være klar over at både det å se droneoperatører i aksjon og opptak foretatt med drone kan motivere andre til å bruke drone – og ikke alle vet at det krever en dispensasjon.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) om sjøfugl er etablert gjennom jevnlig registreringer av hekkeområder, kartlegginger og innrapporterte funn i artsdatabanken. Hekkeområdene er jevnlig registrert og vi har nokså god oversikt over viktige trekk/ rasteområder. Det er viktig å huske på at sjøfugl opplever en drone som en rovfugl som henger i luften på jakt etter et bytte, og denne typen trussel kan føre til at foreldrene opplever økt stress og eventuelt forlater egg/unger. Det er dermed av avgjørende betydning at de som flyr drone har inngående kjennskaps til fuglers adferd. Flere studier har vist at selv dyr som ikke viser ytre stresspåvirkning har hevet stressnivå (hormoner og hjerterefrekvens). Hekkefugler i Raet nasjonalpark er til dels habituert til ferdsel, men dersom ferdselen går innenfor soner som mennesker vanligvis unngår har vi eksempler på betydelig stressreaksjoner med angrep og reirflukt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av droneflygning har vi p.t. ikke oversikt over. Vi antar at det pågår en del flygning uten at det er omsøkt, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt. Imidlertid er nær sagt alle tillatelsene gitt med strenge restriksjoner på avstand til hekkede fugl, både Sone A og andre lokaliteter.

Forvalter legger derfor til grunn at ulempene vil oppveies av økt kunnskap gjennom kartlegging av hekkefugl (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir dispensasjon for drone med vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder

Postboks 504

4804

ARENDAL

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

Arendal kommune
Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/779-4 432.3

Deres ref.

Dato 24.05.2025

Svar på søknad om dronekartlegging i Arendal- Raet nasjonalpark- Arendal kommune

Vedtak

Forvalter, med delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, innvilger med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon for flyving med drone i Raet nasjonalpark i forbindelse med konkrete og avgrensete oppdrag. Tillatelsen gis for 2 år i perioden 2024-2025

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig i 2 år fra august 2024 til 31.desember 2025.
- Det er tillatt med inntil 3 turer a to timer totalt.
- Det er ikke tillat å bruke drone i tidsrommet 15.mars til 30.august.
- Det er forbud mot å bruke drone i områder med hekkende fugl og en 100 meter sikringssone rundt disse.
- Det er forbud mot å fly nær/mot sårbart dyreliv som rastende fugl, matsøkende fugl, sjøpattedyr, etc. Listen er ikke uttømmende.
- Dersom fugl/dyreliv blir forstyrret ved skinnangrep eller uro, skal filmingen umiddelbart opphøre.
- Interne retningslinjer skal følges for å ivareta personvern, støy og forstyrrelse av dyreliv /miljø.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle må ha godkjent droneoperatørsertifikat og lisens.
- Det skal føres loggbok som skal legges frem ved utløp av tillatelsen og ved søknad om fornyelse.
- Det skal informeres om ved presentasjoner etc at dronefoto er tatt med dispensasjon fra verneforskriften.
- Droneoperatør skal ha tydelig gul vest og ha med dispensasjon for kontroll på oppdrag.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Arendal kommune søker om tillatelse til å filme Store Torungen med drone for å kartlegge og dokumentere de kulturhistoriske verdiene ved bygg, og det skal blant annet lages en digital modell. De søker om en dag i 2024 (utført) og en dag i 2025 for supplerende kartlegginger.

Droneoperatør i STS
Drone: Dji Matrice 350 RTK med fallskjerm.

Delegering

Gjennom forvaltningspraksis og delegeringsvedtak fra styret er myndigheten til å fatte vedtak på søknader om drone delegert til forvalter.

Presedens

Det er stort påtrykk på søknader om drone og styret har vurdert at dispensasjoner og vilkår skal strammes inn. Det stilles strengere vilkår og det er innført krav om logging for alle dispensasjoner. Det skal også stilles krav om samorganisering der dette er aktuelt.

Hjemmel

Verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

Verneforskriften § 10. Forbud mot forurensing og støy, 3. ledd lyder: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av motordrevne hageredskaper i tilknytning til fritidsboliger.

Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet

nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde har ikke hjemmelsgrunnlag for tillatelse til drone.

Det kan gis en dispensasjon etter naturmangfoldloven §48 som er hjemlet i verneforskriften § 11.

Forvaltningsplan

Utkast til forvaltningsplan for Raet NP, Søm LVO og Hove LVO har ikke retningslinjer for drone.

Naturmangfoldloven

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til droneflyging i verneområdet er relatert til sjøfugl. Nasjonalparken har flere svært viktige hekkelokaliteter med sjøfugl, i tillegg til viktige overvintringsområder og rasteområder for trekkfugl. Derfor er det gitt ferdselsforbud på de viktigste hekkekoloniene og et generelt forbud mot støy og modellfly (drone) i Raet nasjonalpark.

Det kan vurderes en dispensasjon til bruk av drone inkl landinger etter nml § 48, og vilkårene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig må være oppfylt. Feil bruk av drone kan påvirke verneverdiene i form av dyrelivet betydelig, og kan også stride mot formålet om å ta vare på sjøfugler og deres hekkeområder jf verneforskriften § 1 første og annet ledd.

Generelt er bruk av drone noe som vurderes svært strengt i områder med sjøfugl. Forvalter vurderer at en dispensasjon med strenge vilkår kan gis uten at det får negative effekter på verneverdiene, og kan gi positive effekter som økt kunnskap om de kulturhistoriske verdiene på Store Torungen. Samtidig er det viktig å være klar over at både det å se droneoperatører i aksjon og opptak foretatt med drone kan motivere andre til å bruke drone – og ikke alle vet at det krever en dispensasjon.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) om sjøfugl er etablert gjennom jevnlig registreringer av hekkeområder, kartlegginger og innrapporterte funn i artsdatabanken. Hekkeområdene er jevnlig registrert og vi har nokså god oversikt over viktige trekk/ rasteområder. Det er viktig å huske på at sjøfugl opplever en drone som en rovfugl som henger i luften på jakt etter et bytte, og denne typen trussel kan føre til at foreldrene opplever økt stress og eventuelt

forlater egg/unger. Det er dermed av avgjørende betydning at de som flyr drone har inngående kjennskaps til fuglers adferd. Flere studier har vist at selv dyr som ikke viser ytre stresspåvirkning har hevet stressnivå (hormoner og hjerterefrekvens). Hekkefugler i Raet nasjonalpark er til dels habituert til ferdsel, men dersom ferdselen går innenfor soner som mennesker vanligvis unngår har vi eksempler på betydelig stressreaksjoner med angrep og reirflukt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av droneflyging har vi p.t. ikke oversikt over. Vi antar at det pågår en del flygning uten at det er omsøkt, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt. Imidlertid er nær sagt alle tillatelsene gitt med strenge restriksjoner på avstand til hekkede fugl, både Sone A og andre lokaliteter.

Forvalter legger derfor til grunn at ulempene vil oppveies av økt kunnskap gjennom kartlegging av de historiske bygningene, og at dette kan gjøres utenfor den sårbare hekketiden (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir dispensasjon for drone med vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder

Postboks 504

4804

ARENDAL

Agderposten AS
Østre gate 3
4836 ARENDAL

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/889-0 432.3

Deres ref.

Dato 24.05.2025

Svar på søknad - Raet nasjonalpark - droneflyging 2025 - 2030 - Agderposten AS

Vedtak

Forvalter, med delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, innvilger med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon for flyving med drone i Raet nasjonalpark i forbindelse med konkrete og avgrensede oppdrag. Tillatelsen gis for 5 år fra 2025-2030.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig i 5 år fra januar 2025 og til desember 2030
- Det er forbud mot å bruke drone i områder med hekkende fugl og en 100 meter sikringssone rundt disse.
- Det er forbud mot å fly nær/mot sårbart dyreliv som rastende fugl, matsøkende fugl, sjøpattedyr, etc. Listen er ikke uttømmende.
- Dersom fugl/dyreliv blir forstyrret ved skinnangrep eller uro, skal filmingen umiddelbart opphøre.
- Interne retningslinjer skal følges for å ivareta personvern, støy og forstyrrelse av dyreliv /miljø.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle må ha godkjent droneoperatørsertifikat og lisens.
- Det skal føres loggbok som skal legges frem ved utløp av tillatelsen og ved søknad om fornyelse.
- Droneoperatør skal ha tydelig gul vest og ha med dispensasjon for kontroll på oppdrag.
- Artikler/saker skal informere om at droneopptak/bilder er tatt med dispensasjon fra verneforskriften.
- Opptak skal gjøres tilgjengelige for nasjonalparken ved forespørsel.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Agderposten har hatt en dispensasjon til å bruke drone med vilkår i fem år fra 2020-2024.. De søker om en ny tillatelse på 5 år fra januar 2024.

De tar ikke foto til arkiv, men for å dekke dagsaktuelle nyhetssaker, ofte knyttet til hendelser på /ved sjøen. De anslår at det er 1-2 saker per måned. De har godkjent droneoperatør med nr NORqlkhfntwjctjw-7qv.

Ved behov nær dyreliv/i hekketiden vil de ta kontakt med forvalter for avklaringer.

Delegering

Gjennom forvaltningspraksis og delegeringsvedtak fra styret er myndigheten til å fatte vedtak på søknader om drone delegert til forvalter.

Presedens

Det er stort påtrykk på søknader om drone og styret har vurdert at dispensasjoner og vilkår skal strammes inn. Det stilles strengere vilkår og det er innført krav om logging for alle dispensasjoner. Det skal også stilles krav om samorganisering der dette er aktuelt.

Hjemmel

Verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

Verneforskriften § 10. Forbud mot forurensing og støy, 3. ledd lyder: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av motordrevne hageredskaper i tilknytning til fritidsboliger.

Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde har ikke hjemmelsgrunnlag for tillatelse til drone.

Det kan gis en dispensasjon etter naturmangfoldloven §48 som er hjemlet i verneforskriften § 11.

Forvaltningsplan

Utkast til forvaltningsplan for Raet NP, Søm LVO og Hove LVO har ikke retningslinjer for drone.

Naturmangfoldloven

§ 48.(dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til droneflyging i verneområdet er relatert til sjøfugl. Nasjonalparken har flere svært viktige hekkelokaliteter med sjøfugl, i tillegg til viktige overvintringsområder og rasteområder for trekkfugl. Også andre typer dyreliv kan bli forstyrret, feks sel. Derfor er det gitt ferdselsforbud på de viktigste hekkekoloniene og et generelt forbud mot støy og modellfly (drone) i Raet nasjonalpark.

Det kan vurderes en dispensasjon til bruk av drone inkl landinger etter nml § 48, og vilkårene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig må være oppfylt. Feil bruk av drone kan påvirke verneverdiene i form av dyrelivet betydelig, og kan også stride mot formålet om å ta vare på sjøfugler og deres hekkeområder jf verneforskriften § 1 første og annet ledd.

Generelt er bruk av drone noe som vurderes svært strengt i områder med sjøfugl. Forvalter vurderer at en dispensasjon med strenge vilkår kan gis uten at det får negative effekter på verneverdiene, og kan gi positive effekter som god oversikt og dekning av aktuelle saker i verneområdet. Samtidig er det viktig å være klar over at både det å se droneoperatører i aksjon og opptak foretatt med drone kan motivere andre til å bruke drone – og ikke alle vet at det krever en dispensasjon.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) om sjøfugl er etablert gjennom jevnlig registreringer av hekkeområder, kartlegginger og innrapporterte funn i artsdatabanken. Hekkeområdene er jevnlig registrert og vi har nokså god oversikt over viktige trekk/ rasteområder. Det er viktig å huske på at sjøfugl opplever en drone som en rovfugl som henger i luften på jakt etter et bytte, og denne typen trussel kan føre til at foreldrene opplever økt stress og eventuelt forlater egg/unger. Det er dermed av avgjørende betydning at de som flyr drone har inngående kjennskaps til fuglers adferd. Flere studier har vist at selv dyr som ikke viser ytre

stresspåvirkning har hevet stressnivå (hormoner og hjerterefrekvens). Hekkefugler i Raet nasjonalpark er til dels habituert til ferdsel, men dersom ferdselen går innenfor soner som mennesker vanligvis unngår har vi eksempler på betydelig stressreaksjoner med angrep og reirflukt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av droneflyging har vi p.t. ikke oversikt over. Vi antar at det pågår en del flygning uten at det er omsøkt, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt. Imidlertid er nær sagt alle tillatelsene gitt med strenge restriksjoner på avstand til hekkede fugl, både Sone A og andre lokaliteter. Agderposten har hatt tillatelse i 5 år, og vi har ingen indikasjoner på at vilkårene er brutt.

Forvalter legger derfor til grunn at ulempene vil oppveies av økt kunnskap gjennom produksjoner av innhold som retter fokus på blant annet lovbrudd i verneområdet og saker som forvaltningen ønsker fokus på (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir dispensasjon for drone med vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder

Postboks 504

4804

ARENDAL

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

Media Service AS
Tromøyveien 18
4841 ARENDAL

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2024/7186-4 432.3

Deres ref.

Dato 24.05.2025

Svar på søknad - forlengelse av dispensasjon - Raet nasjonalpark - motorferdsel - droneflyging - Mediaservice AS

Jeg viser til søknad mottatt 21.02.2024. Jeg beklager lang saksbehandlingstid.

Vedtak

Forvalter, med delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, innvilger med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon for flyving med drone i Raet nasjonalpark i forbindelse med konkrete og avgrensede oppdrag. Tillatelsen gis for 5 år fra 2024- 2029.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig i 5 år fra juni 2024 og til juni 2029.
- Det er forbud mot å bruke drone i områder med hekkende fugl og en 100 meter sikringssone rundt disse.
- Det er forbud mot å fly nær/mot sårbart dyreliv som rastende fugl, matsøkende fugl, sjøpattedyr, etc. Listen er ikke uttømmende.
- Dersom fugl/dyreliv blir forstyrret ved skinnangrep eller uro, skal filmingen umiddelbart opphøre.
- Interne retningslinjer skal følges for å ivareta personvern, støy og forstyrrelse av dyreliv /miljø.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle må ha godkjent droneoperatørsertifikat og lisens.
- Det skal føres loggbok som skal legges frem ved utløp av tillatelsen og ved søknad om fornyelse.
- Droneoperatør skal ha tydelig gul vest og ha med dispensasjon for kontroll på oppdrag.
- Programmer skal informere om at droneopptak er tatt med dispensasjon fra verneforskriften.
- Opptak skal gjøres tilgjengelige for nasjonalparken ved forespørsel.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Media Service AS ved daglig leder Tore Jonssen har hatt en 5-årig tillatelse til å bruke drone innenfor verneområder ifm oppdrag/produksjoner. De søker om en ny tillatelse på 5 år fra Juni 2024.

Media Service AS produserer for eksempel Havforskerne og andre dokumentarer og drama som setter fokus på marint vern, dyreliv, verneverdier og kystkulturen.

Dronen de bruker er en Mavic 3 Pro, med lite støy, og de er godkjente droneoperatør fra Luftfartstilsynet.

De vil gi tilgang på opptak som kan brukes til formidlinger for Raet nasjonalparkstyre/besøkssenter.

Delegering

Gjennom forvaltningspraksis og delegeringsvedtak fra styret er myndigheten til å fatte vedtak på søknader om drone delegert til forvalter.

Presedens

Det er stort påtrykk på søknader om drone og styret har vurdert at dispensasjoner og vilkår skal strammes inn. Det stilles strengere vilkår og det er innført krav om logging for alle dispensasjoner. Det skal også stilles krav om samorganisering der dette er aktuelt.

Hjemmel

Verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

Verneforskriften § 10. Forbud mot forurensing og støy, 3. ledd lyder: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av motordrevne hageredskaper i tilknytning til fritidsboliger. Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde har ikke hjemmelsgrunnlag for tillatelse til drone.

Det kan gis en dispensasjon etter naturmangfoldloven §48 som er hjemlet i verneforskriften § 11.

Forvaltningsplan

Utkast til forvaltningsplan for Raet NP, Søm LVO og Hove LVO har ikke retningslinjer for drone.

Naturmangfoldloven

§ 48.(dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til droneflyging i verneområdet er relatert til sjøfugl. Nasjonalparken har flere svært viktige hekkelokaliteter med sjøfugl, i tillegg til viktige overvintringsområder og rasteområder for trekkfugl. Derfor er det gitt ferdselsforbud på de viktigste hekkekoloniene og et generelt forbud mot støy og modellfly (drone) i Raet nasjonalpark.

Det kan vurderes en dispensasjon til bruk av drone inkl landinger etter nml § 48, og vilkårene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig må være oppfylt. Feil bruk av drone kan påvirke verneverdiene i form av dyrelivet betydelig, og kan også stride mot formålet om å ta vare på sjøfugler og deres hekkeområder jf verneforskriften § 1 første og annet ledd.

Generelt er bruk av drone noe som vurderes svært strengt i områder med sjøfugl. Forvalter vurderer at en dispensasjon med strenge vilkår kan gis uten at det får negative effekter på verneverdiene, og kan gi positive effekter som økt kunnskap om marint vern/nasjonalparken. Samtidig er det viktig å være klar over at både det å se droneoperatører i aksjon og opptak

foretatt med drone kan motivere andre til å bruke drone – og ikke alle vet at det krever en dispensasjon.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) om sjøfugl er etablert gjennom jevnlig registreringer av hekkeområder, kartlegginger og innrapporterte funn i artsdatabanken. Hekkeområdene er jevnlig registrert og vi har nokså god oversikt over viktige trekk/ rasteområder. Det er viktig å huske på at sjøfugl opplever en drone som en rovfugl som henger i luften på jakt etter et bytte, og denne typen trussel kan føre til at foreldrene opplever økt stress og eventuelt forlater egg/unger. Det er dermed av avgjørende betydning at de som flyr drone har inngående kjennskap til fuglers adferd. Flere studier har vist at selv dyr som ikke viser ytre stresspåvirkning har hevet stressnivå (hormoner og hjerterefrekvens). Hekkefugler i Raet nasjonalpark er til dels habituert til ferdsel, men dersom ferdselen går innenfor soner som mennesker vanligvis unngår har vi eksempler på betydelig stressreaksjoner med angrep og reirflukt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av droneflyging har vi p.t. ikke oversikt over. Vi antar at det pågår en del flygning uten at det er omsøkt, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt. Imidlertid er nær sagt alle tillatelsene gitt med strenge restriksjoner på avstand til hekkede fugl, både Sone A og andre lokaliteter. Media Service AS her hatt tillatelse i 5 år, og vi har ingen indikasjoner på at vilkårene er brutt.

Forvalter legger derfor til grunn at ulempene vil oppveies av økt kunnskap gjennom produksjoner av innhold som retter fokus på blant annet marin forskning og marint vern (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir dispensasjon for drone med vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

AGDER IDRETTSKRETS
Østensbuveien 80
4848 ARENDAL

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/5701-2 432.3

Deres ref.

Dato 24.05.2025

Søknad - Raet nasjonalpark - Arendal - Hove leirsenter - arrangement - Idrettsleiren 2025 - 2029 - Agder idrettskrets

Jeg viser til søknad mottatt 21.05.2025.

Etter delegert myndighet fra Raet nasjonalparkstyre fatter forvalter vedtak med tillatelse til arrangement Idrettsleiren for fem år fra 2025- 2030 etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 7 femte og sjette ledd.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Arrangementet skal gjennomføres som omsøkt i perioden 20.juni - 30 juni i årene 2025-2030. Endringer i dato utover dette skal meldes inn til forvaltningen.
- Oppsett av hindre og løypemarkeringer på land og i sjø skal gjennomføres uten skade på terreng eller vegetasjon.
- Øvrig ferdsel i området skal ikke hindres
- Aktivitetene Triatlon, windsurfing, FLYT, livredning, båtførerprøven, fleridrett og villmark & ekspedisjon samt rekreasjon og bading generelt kan gjennomføres i verneområdet.
- Sikringsbåter tillates for å ivareta sikkerheten til deltakere på sjøen.
- Hekkelokaliteter i Hovekilen skal ikke forstyrres og man skal holde minst 50 meter avstand til følgende lokaliteter: Kaninholmene, Brattholmene, Lyngholmen, ILangerumpa og Terneskjær (skjær langs badestrender på Hove Campinginnerste av to N: 6477592 Ø: 490018). og unngå de langgrunne områdene mot Færvigkilen.

Vi anbefaler å bruke St-Helena og Gjessøya til aktiviteter, da dette er øyer med lite sårbart dyreliv.

- Hele området som benyttes av deltakere og publikum skal ryddes i etterkant.
- En enkel rapport som oppsummerer arrangementet skal sendes til nasjonalparkstyret v/forvalter i etterkant.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre

Saksopplysninger

Idrettsleiren er et arrangement i regi av Agder Idrettskrets. Leiren har vært avholdt 73 ganger – de fleste av disse på Hove.

Leiren er Norges eldste og største allidrettsleir med ca 650 barn og 150 frivillige. Leiren avholdes i slutten av juni (i 2019 vil det være 23.juni-27.juni) og er en leir for funksjonsfriske og funksjonshemmede barn i alderen 11-17 år. Det er stort fokus på inkludering og mangfold.

Det er mer enn 30 ulike aktiviteter og deltakerprisen er holdt nede gjennom sponsorer og offentlig støtte for å sikre at alle skal ha mulighet til å delta. I 2018 fikk 100 barn med svak økonomi mulighet til å delta gjennom bidrag fra Gjensidigestiftelsen.

Målet er å bidra til at flere inaktive barn deltar, og på sikt skal antallet deltakere ligge på ca 1000.

Selve leiren ligger utenfor Raet nasjonalpark, men flere av aktivitetene gjennomføres helt/delvis i verneområdet.

Triatlon, båtsport, windsurfing, FLYT, livredning, båtførerprøven, fleridrett og villmark & ekspedisjon er de aktivitetene som foregår i Raet nasjonalpark.

Hele leiren bruker skogen og strendene på Hove til turer, rekreasjon og bading på fritiden

Hjemmel

Delegering

Gjennom forvaltningspraksis er ansvaret for fornyelse av vedtak og vedtak på arrangementer innenfor retningslinjene i verneområdet delegert til forvalter jf styrets vedtekter.

Presedens

Det er allerede flere store arrangementer i verneområdet og det er etablert en forvaltningspraksis i tråd med retningslinjer. Det er sannsynlig at det vil komme søknader fra andre tilsvarende arrangementer i fremtiden. Vi har god erfaring med vilkår, og relativt sett få brudd på disse.

Verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.*

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske

forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

- *I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.*
- *I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.*
- *I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.*

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ferdsl og friluftsliv er regulert i § 7, her femte og sjette ledd:

Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen.

Større arrangementer krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til større arrangementer når det ikke er i strid med verneformålet.

Forvaltningsplan

Retningslinjer for arrangementer (fra Utkast til forvaltningsplan) sees nedenfor

Arrangementer:

Hva er et arrangement?

Et arrangement kan være en forestilling, en konsert, en festival, et stort møte, et idrettsstevne/leir eller lignende. Det er med andre ord mange typer arrangementer. Et arrangement, uansett hvilken type arrangement det er, har gjerne noen fellestrekk og det mest sentrale fellestrekket er: Arrangøren ønsker å samle flere mennesker, på et eller flere steder, og disse menneskene skal delta eller oppleve noe sammen. Ofte vil arrangementer avhenge av en form for tilrettelegging; informasjon/skilting, søppelhåndtering, midlertidige installasjoner osv.

Krav til arrangementer

Arrangementer skal være kortvarige og ikke legge unødig beslag på, eller vesentlig hindre andre besøkende i nasjonalparken. Fare for forurensning, slitasje, støy og forstyrrelse vil også være avgjørende for om et arrangement kan gjennomføres.

Arrangøren skal alltid ha en ansvarlig søker som står ansvarlig for at vilkår til dispensasjonen følges opp før, under og etter arrangementet.

Flerårige tillatelser

Unødvendig regulering og kontroll av aktiviteter skal unngås. Faste arrangementer bør derfor kunne få flerårige tillatelser hvis det ikke oppstår konflikter i forhold til naturmiljøet.

Arrangementer som alltid krever tillatelse

Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte aktiviteten og faren for skade på naturmiljøet. Følgende typer arrangementer krever alltid tillatelse:

- Grupper med minst 100 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen.
- Arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr. år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Arrangementer som har behov for midlertidige installasjoner som f.eks.: telt, skilt, gjerder, søppelhåndtering osv.
- Teltleirer med minst 10 telt.

Naturmangfold

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter Side 8 av 10

vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Dette er et større arrangement med et stort antall deltakere og krever en tillatelse fra forvaltningsmyndigheten jf verneforskriften §7. Det er søkt om femårig tillatelse slik det også er gitt åpning for i forvaltningsplanen. Hovedvekten av arrangementet

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

gjennomføres utenfor verneområdet og forvalter vurderer at det gjennomføres på en slik måte at verneverdiene ivaretas.

Idrettsleiren har en rekke ulike aktiviteter, ca 30 totalt, hvorav 7 anses å være primært i Raet nasjonalpark. Dette er triatlon, båtsport, windsurfing, FLYT, livredning, fleridrett og villmark & ekspedisjon.

I tillegg vil hele leiren benytte Raet nasjonalpark til bading og rekreasjon utenom aktiviteter.

Motorbåt som sikring av deltakere under aktiviteter til sjøs vil ikke begrenses av verneforskriften.

Tidsrommet for de omsøkte aktivitetene er også svært kritisk ettersom dette er midt i hekkesesong og en svært sårbar periode for fuglelivet i nasjonalparken. Hovekilen er både hekkelokalitet for flere arter med makrellterne og fiskemåke som de mest sårbare, men er dessuten et viktig furasjeringsområde og nødhavn for en rekke arter. Hensynet til dette kan ivaretas med vilkår. Forvalters vurdering er at dette ikke er i strid med verneformålet, dersom det settes vilkår som skjermer sårbare verneverdier.

Kunnskapsgrunnlaget (jf nml § 8) vurderes som tilstrekkelig da området er godt kartlagt og undersøkt, og føre-var-prinsippet tillegges ikke vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning av arrangementer i nasjonalparken er relativt stort i dette området, da det er mange som søker seg til Hoveodden og Hovekilen.

.Økosystembelastningen av den samlede aktiviteten dersom vilkårene følges anses som begrenset (nml. § 10).

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11. Dette innebærer at tiltakshaver må stille med gode sikringstiltak mot brann og akutte utslipp. En tillatelse bør ivareta hensyn til hekkende sjøfugl i perioden mars- juli ved at avstand til hekkelokaliteter fastsettes.

Konklusjon

Forvalter gir tillatelse som omsøkt med vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Statsforvalterne
Nasjonalpark- og verneområdestyrer

Trondheim, 10.03.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/8483

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrer

På grunn av endringer i naturmangfoldloven som trådte i kraft fra 1. januar 2025 er det ved kongelig resolusjon 28. februar 2025 fastsatt oppdatert delegering av myndighet etter nærmere angitte bestemmelser i naturmangfoldloven til Klima- og miljødepartementet. I delegeringsvedtak samme dag har Klima- og miljødepartementet fastsatt oppdatert delegering av myndighet til Miljødirektoratet.

Delegeringene trer i kraft 15. mars 2025 og erstatter tidligere delegeringer etter naturmangfoldloven.

Miljødirektoratet fastsetter på bakgrunn av dette ny delegering til av myndighet etter naturmangfoldloven til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrene. Ny delegering innebærer ingen endring i hvilken myndighet som legges til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrene.

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Miljødirektoratet til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrer

Fastsatt av Miljødirektoratet 10. mars 2025 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), kgl.res. 28. februar 2025 nr. 320 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven til Klima- og miljødepartementet, og delegeringsvedtak 28. februar 2025 nr. 321 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

1. Myndighet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) delegeres til statsforvalterne for følgende bestemmelser:
 - § 20 annet ledd
 - § 21 annet ledd
 - § 69 første ledd
 - § 70 annet ledd

- § 71 første ledd
 - § 72 tredje ledd
 - § 73 første ledd
 - § 73 fjerde ledd
2. Myndighet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) delegeres til nasjonalpark- og verneområdestyrer for følgende bestemmelser :
- § 69 første ledd
 - § 70 annet ledd
 - § 71 første ledd
 - § 73 første ledd
 - § 73 fjerde ledd
3. Delegeringene trer i kraft 15. mars 2025. Delegeringene er ikke til hinder for at departementet eller direktoratet kan utøve myndighet etter bestemmelsene.
4. Vedtak 14. januar 2021 nr. 97 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrer oppheves.
5. Miljødirektoratets vedtak 29. april 2022 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 73 fjerde ledd til statsforvalteren og nasjonalpark- og verneområdestyrene oppheves.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Hilde Singsaas
direktørdirektør

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

Agder politidistrikt
Postboks 514 Lundsiden
4605 KRISTIANSAND S

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/2931-1 432.3

Deres ref.

Dato 03.04.2025

Anmeldelse av dumping av redskap i Raet nasjonalpark- Sømskilen

Til:

Agder Politidistrikt

Adresse

Ved: kontaktperson (dersom det er avtalt)

Kopi: Miljøkrimkoordinator ved politidistriktet

Politiets referanse (dersom det allerede finnes en straffesak):

Dato:

Deres referanse:25/2931

Anmeldelse for overtredelse av vernebestemmelser

Navn: Ukjent, Eier av Marex eller daglig leder har mer info.

Fødselsdato/(11 siffer)/virksomhet (org.nr.):

Adresse:

Telefon/e-post:

Gjerningsadresse:Marex, Sømsveien

Gjerningstidspunkt: Sommeren 2024

1. Innledning

Vi har fått melding om at en aktør som har benyttet brygga til Marex har dumpet maskiner/kran utenfor bryggeanlegget. Marex har påkostet opprydding og prøvd å få kontakt med en person de mener er ansvarlig.

Hva anmeldes

- dumping av maskinpark (kran) i Raet nasjonalpark
- sommeren 2024
- Marex har kontaktinfo til en aktør de mener må være ansvarlig.

2. Mistenkt

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

Agder politidistrikt
Postboks 514 Lundsiden
4605 KRISTIANSAND S

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/2931-2 432.3

Deres ref.

Dato 03.04.2025

Anmeldelse av ulovlige bolter i Raet nasjonalpark - Kjeholmen-Flatskjæra

Til:

Agder Politidistrikt

Adresse

Ved: kontaktperson (dersom det er avtalt)

Kopi: Miljøkrimkoordinator ved politidistriktet

Politiets referanse (dersom det allerede finnes en straffesak):

Dato:

Deres referanse: 25/2931

Anmeldelse for overtredelse av vernebestemmelser

Denne malen er ment som et hjelpeverktøy for utforming av anmeldelsen og har punkter som bør tas med i så langt som mulig. Det er viktig at alvorlige saker anmeldes raskt, og utforming av anmeldelsen skal ikke forsinke prosessen. Om saken haster kan det sendes en foreløpig anmeldelse med presiseringer og dokumentasjon.

Navn: Ukjent

Fødselsdato/(11 siffer)/virksomhet (org.nr.):

Adresse:

Telefon/e-post:

Gjerningsadresse: Flatskjæra ved kjeholmen i Tvedestrand kommune

Gjerningstidspunkt: Ukjent

1. Innledning

Forvalter fikk tips om noen ugunstig plasserte og nylig oppdagete bolter i nasjonalparken ifm en annen sak om bolter som gikk på Nrk.no sommeren 2024. Saken har dessverre ikke blitt liggende i vinter.

Hva anmeldes

- bolter montert i svaberg utenfor Gjeving/Lyngør. Nærmere bestemt på Flatskjæra ved Kjeholmen.

Fra: Gulbrandsen, Jenny Marie
Sendt: 30.10.2024 12:53
Til: robert.cornels.nordli (robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no)
Cc: arild.pfaff@miljodir.no; Martin Due-Tønnessen
Emne: Anmelde bolter i Tvedestrand?

På AKU møtet i dag kom det opp at det er montert bolter på Flatskjæra (fikk tips høsten 2023, og en redegjørelse for bruk av Kystleirskolen på Risøya nov 23- men har blitt glemt/liggende). Vi drøftet anmeldelse (jf sak på Nerte). De har ikke skrevet at de har montert boltene, men sendt inn en redegjørelse og et kart med hvilke bolter de bruker.

Her bør det vurderes både det fysiske tiltaket, og dessuten nokså omfattende organisert aktivitet som de ikke har søkt om?

Med vennlig hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Statsforvalteren i Agder

Telefon: 37 01 78 45
Mobil: 98 46 06 18
E-post: jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/ag

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

Agder politidistrikt
Postboks 514 Lundsiden
4605 KRISTIANSAND S

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/2931-4 432.3

Deres ref. 16772919 **Dato** 09.05.2025
6295/25-205

Klage på henleggelse - ulovlige bolter - Raet nasjonalpark - anmeldelser 2025

Raet nasjonalparkstyre klager over henleggelse av sak 16772919 6295/25-205.

Henleggelsen er begrunnet i at det ikke er mulig å identifisere gjerningspersonene.

Nasjonalparkstyret klager på henleggelsen og viser til at det er sendt inn dokumentasjon på hvem som bruker boltene.

Dersom det er utført undersøkelser i saken, så ber vi om at politiet redegjør for disse. Hvis ikke ber vi om at saken gjenåpnes og undersøkes.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
Nasjonalparkforvalter

Robert C Nordli
Styreleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder
Grimstad kommune

Postboks 504
Postboks 123

4804
4891

ARENDAL
GRIMSTAD

Miljødirektoratet

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2148-

18. mars 2025

Oppdrag om utredning om verneområdeforvaltere

Bakgrunn:

Dagens modell for forvaltning av store verneområder ble opprettet i 2010. Bakgrunn for modellen, samt hvordan den er utformet, er nærmere beskrevet i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon for 2010, Prop. 1 S (2009-2010), side 224. Det er etter 2010 opprettet 49 lokalt/regionalt baserte nasjonalpark- og verneområdestyrer.

Modellen er evaluert ved rapport NF 01/2021, og Miljødirektoratet har i brev 31. mai 2021 gitt Klima- og miljødepartementet råd om oppfølging av evalueringen. Klima- og miljødepartementet har i Prop. 1 S (2023-2024) uttalt at modellen skal videreføres, men at evalueringen gir nyttig kunnskap for å gjøre verneområdeforvaltningen så god som mulig fremover.

Et sentralt element ved opprettelsen av forvaltningsmodellen var at det enkelte verneområdestyre skulle ha et eget sekretariat. Sekretariatene – verneområdeforvaltere – er formelt ansatt hos de respektive statsforvalterne, men er underlagt styret i spørsmål som gjelder verneområdeforvaltningen.

Løsningen med å legge arbeidsgiveransvaret for verneområdeforvalterne til statsforvalterne, ble valgt for at forvalterne skulle ha tilknytning til et fagmiljø knyttet til natur- og verneområdeforvaltning. Løsningen ga også tilgang til arkiv- og IKT-tjenester, og et apparat for å håndtere ulike personalforvaltningsoppgaver som lønn og fravær mv.

Hoveddelen av stillingene som verneområdeforvaltere ble opprettet ifm. opprettelsen av det enkelte verneområdestyre. I årene etter dette er det tilsatt ytterligere forvaltere i enkelte områder, for å forsterke forvaltningen i områder med stort behov for dette. I tillegg er det tilsatt forvaltere der opprettet nye nasjonalparker og andre store verneområder med egne styrer. Det er stor variasjon i arbeidsmengde knyttet til det enkelte verneområde og verneområdestyre.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Hege Feiring
22 24 58 91

Det er i dag 68 verneområdeforvaltere, fordelt på de 49 styrene.

Fylkesvis fordeling av forvalterstillingene:

Fylke	Antall
Agder	5
Innlandet	15
Møre og Romsdal	1
Nordland	9
Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	6
Troms og Finnmark	12
Trøndelag	8
Vestfold og Telemark	3
Vestland	9
Rogaland	0
Sum:	68

Ved etablering av forvaltningsordningen ble det også lagt opp til at det skulle bygges opp forvaltningsknutepunkt lokalt hvor forvalterne skulle sitte i et kontorfellesskap med andre som jobbet med utmarksrelaterte oppgaver, f.eks. nasjonalparksentre, fjellstyrer og SNO. Dette er også omtalt i Prop. 1 S. (2009-2010) s. 224. Det er opprettet en del slike knutepunkter i årene som har gått etter at forvaltningsmodellen ble innført.

Riksrevisjonen gjorde i 2014 en undersøkelse av forvaltningen av nasjonalparker (Riksrevisjonens administrative rapport nr. 1 2014). Riksrevisjonen pekte der på enkelte svakheter ved modellen, bl.a. uklarheter knyttet til forvalternes rolle og Statsforvalterens rolle. Rapporten ble fulgt opp av Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet med bl.a. tydeliggjøring av vedtekter for verneområdestyrene og reviderte stillingsinstrukser for forvalterne. Oppfølgingen er bl.a. omtalt i Prop. 1 S (2014-2015) s. 190, og i brev 8. september 2014 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Utfordringer med dagens forvaltning

I dag forvaltes om lag 80 % av det vernede arealet i Norge av nasjonalpark- og verneområdestyrer. Det betyr dermed mye for tilstanden i verneområdene at ordningen fungerer godt.

Forvaltningsmodellen med styrer ble evaluert i 2021 – igangsatt etter en virketid på ti år. Evalueringen konkluderte med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket dem. Evalueringen viste at ordningen i all hovedsak fungerer godt, og Klima- og miljødepartementet har som nevnt besluttet å videreføre ordningen.

Før ordningen med nasjonalpark- og verneområdestyrer ble innført, var det statsforvalterne som forvaltet alle verneområdene. Siden ordningen med lokalpolitisk sammensatte verneområdestyrer ble innført, har også mange kommuner fått delegert ansvar for å forvalte naturreservater. Dette har ført til en mer fragmentert verneområdeforvaltning og mer variert forvaltningspraksis (fra 18 fylkesmenn i 2008 til 113 ulike forvaltningsmyndigheter i dag). Evalueringen fra 2021 bekrefter delvis dette.

Statsforvalterne bruker mye tid på den personalmessige og administrative oppfølgingen av forvalterne. Rollefordelingen på personalforvaltning/daglig ledelse/styring mellom statsforvalter og styre/styreleder er krevende, og kan medføre en belastning for særlig statsforvalter, men også for forvalterne og styrene.

Verneområdene er svært forskjellige i oppgaver, utstrekning og i det generelle utfordringsbildet. Antall forvaltere pr. verneområdestyre er differensiert, men det er likevel en ujevn belastning mellom de enkelte forvalterstillinger. Statsforvalters begrensede styringsmuligheter gir liten fleksibilitet mellom forvalterne og få muligheter til å utjevne arbeidsbelastningen. Ved sykefravær, permisjoner og vakanser øker skjevfordelingen.

Det er i dag ulik grad av samhandling på tvers mellom forvalterne for de ulike verneområdene. Slik samhandling vil bidra til kunnskapsdeling og mer enhetlig forvaltningspraksis.

Oppdrag:

Klima- og miljødepartementet ber Miljødirektoratet gjennomgå verneområdeforvaltnernes organisasjonsmessig tilknytning og øvrige organisering, og vurdere om det bør gjøres endringer for å styrke forvaltningen av verneområdene. Dette inkluderer endringer som

- fører til en mer helhetlig forvaltning mellom verneområder
- styrker det faglige nettverket mellom verneområdeforvaltere
- øker erfaringsdelingen mellom forvalterne
- bedrer forholdene for veiledning av forvalterne og styrker deres kompetanse
- gir bedre fungerende knutepunkter
- gir mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver ifm sykdom, vakanser mv eller pga ulike ressursbehov mellom områder
- gir mer lik organisering av forvalterne og styrker den daglig ledelsen av dem bl.a. når det gjelder organisering av arbeid, fordeling av oppgaver mv
- fører til bedre rollehåndtering, herunder gjør rollene tydeligere for publikum
- styrker samarbeidet med Statens naturoppsyn
- styrker samarbeidet med besøkssentrene

En utredning av endret organisering skal omfatte flere alternativer i tillegg til dagens ordning (nullalternativet). Direktoratet bør bl.a. utrede følgende alternativer:

1. Beholde dagens ordning i all hovedsak, men se på bedringspunkter i denne
2. Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere
3. Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet,
4. Opprette en egen organisasjon med egen ledelse, men der fellestjenester (arkiv, lønn osv) håndteres av direktoratet

Direktoratet kan også utrede andre alternativer.

Det er en forutsetning for utredningen at nasjonalpark- og verneområdeforvalterne fortsatt skal sitte desentralisert nær verneområder. Det er et mål å ha sterke lokale knutepunkter med solide fagmiljøer, og direktoratet kan også foreslå relokalisering av forvalterstillinger for å bygge opp under dette, jf. Meld. St. 35 (2023-2024) kapittel 6.3.3.

Det er også en forutsetning at utredningen ivaretar verneområdestyrets faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne, slik at det er vernestyret som avgjør overordnede spørsmål knyttet til forvaltning av det enkelte område, eksempelvis prioritering mellom større overordnede oppgaver m.v.

Relevante aktører som må ivaretas i utredningsprosessen er fjellstyrene, som en sentral og viktig samarbeidspartner for mange verneområdestyrer, og SNO. I tillegg skal aktørene under merkevaren Norges nasjonalparker orienteres om utredningsprosessen og gis anledning til å gi innspill.

Involvering og forankring hos verneområdestyrene

Miljødirektoratet skal invitere alle verneområdestyrene til et orienteringsmøte om oppdraget i oppstartet av arbeidet. Det bør opprettes en referansegruppe bestående av et fåtall styrer som involveres i utredningen underveis, på den måten direktoratet finner hensiktsmessig. Både styremedlemmer og forvaltere bør inngå i referansegruppa. Forslaget til ny organisering av arbeidsgiveransvar for forvalterne sendes på høring hos alle styrene før direktoratet oversender sin tilråding til departementet.

Klima- og miljødepartementet arrangerte 21. januar 2025 et møte der de fleste verneområdestyrene var representert, for å orientere om departementets vurderinger av behovet for en utredning av organiseringen av verneområdeforvalterne og for å høre styrenes syn på en slik utredning. Styrene ble også gitt anledning til å gi sin tilbakemelding til departementet skriftlig i etterkant av møtet. Oppdragsbrevet her er utformet i lys av disse tilbakemeldingene. De skriftlige tilbakemeldingene ligger ved i kopi, og vi ber om at de tas med som en del av grunnlaget for utredningen.

Frist for direktoratets tilråding til departementet settes til **1. mai 2026**.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Hege Feiring
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/ Ittugáissáid suodjemeahccestivra
Nordkvaløy - Rebbenesøy verneområdestyre
Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde
Rohkunborri nasjonalparkstyre
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttosvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman
kanalistarhaan johtokunta
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre / Várnjárgga álbmotmeahccestivra / Varenkinniemen
kansalistarhaan styyri

Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder
 Anárjoga álbmotmeahccestivra / Anárjohka nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde
 Øvre Pasvik nasjonalparkstyre/ Báhčaveaji álbmotmeahccestivra
 Ånderdalen nasjonalparkstyre
 Verneområdestyret for LoppHAVET
 Lofotodden nasjonalparkstyre
 Midtre Nordland nasjonalparkstyre
 Njaarken vaarjelimiedajveraerie/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
 Møysalen nasjonalparkstyre
 Vega verneområdestyre
 Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre
 nasjonalpaarhkeståvro
 Byrkije nasjonalpaarhkeståvro/ Børgefjell nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
 Nasjonalparkstyret for Forollhogna
 Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen
 Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
 Verneområdestyret for Trollheimen
 Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalparkstyre
 Nasjonalparkstyret for Fulufjellet
 Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen
 Langsua nasjonalparkstyre
 Reinheimen nasjonalparkstyre
 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
 Sølén verneområdestyre
 Breheimen nasjonalparkstyre
 Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde
 Hallingskarvet nasjonalparkstyre
 Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
 Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
 Folgefonna nasjonalparkstyre
 Jostedalsbreen nasjonalparkstyre
 Naustdal-Gjengedal verneområdestyre
 Nærøyfjorden verneområdestyre
 Stølsheimen verneområdestyre
 Ålfotbreen verneområdestyre
 Raet nasjonalparkstyre
 Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane
 landskapsvernområde
 Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder
 Færder nasjonalparkstyre
 Jomfruland nasjonalparkstyre
 Verneområdestyret for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde

Raet
nasjonalpark

Rådgivende utvalg

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/2930-7 432.3

Deres ref.

Dato 26.03.2025

Oppsummering fra møtet 14.1.25 i Rådgivende utvalg for Raet NP

Fra invitasjonen:

Raet nasjonalparkstyre har fått signaler fra Miljødirektoratet om at nasjonalparken i 2025 skal både kartlegges med NIN (Natur i Norge 3.0 – se mer her: [Natur i Norge 3.0 - Natur i Norge](#)) og at nasjonalparken også vil få midler til å utarbeide skjøtselsplaner. Det er vi veldig glade for! Utlysning av oppdrag med skjøtselsplaner har svarfrist 15.12.24 og vi satser på å ha inngått kontrakt med et eller flere konsulentfirmaer innen møtet avholdes. Den/de vil bli invitert til å stille på møtet.

Oppdatert info:

Miljøfaglig Rådgivning AS (MR) er valgt av Miljødirektoratet til å gjennomføre NIN kartlegging. Det vil ikke bli anledning til å ha møter med MR eller gi innspill direkte, etter beskjed fra Miljødirektoratet.

Man kan sende inn innspill til forvalter som vil videreformidle til MR i oppstartsmøte og videre dialog. Oppstartsmøte er planlagt i begynnelsen av april.

Fra invitasjonen:

En veldig viktig prosess før man utarbeider skjøtselsplaner er å sette konkrete mål for området. Raet nasjonalpark har 8 km² landareal og mens noen områder bør ha jevnlig skjøtsel så kan andre områder ha som mål å ha fri utvikling. Miljødirektoratet har et oppsett for dette som heter bevaringsmål – les mer her [Overvåkning av negativ påvirkning og effekt av tiltak i verneområder. - miljodirektoratet.no](#). Vi ønsker å bruke dette litt mer overordnet for å sette konkrete mål for delområder av Raet nasjonalpark.

Agenda på møtet

1. Genert mål for nasjonalparken

Med utgangspunkt i verneformålet så ønsker vi å sette et overordnet mål for forvaltningen av Raet nasjonalpark. Målet bør inneholde en oversikt over hvilke naturtyper som finnes i nasjonalparken og eventuelt også viktige arter som krever særlig fokus. Hva legger vi i «kystlandskapet»?

Dersom noen ønsker å holde innlegg så må de varsles til forvalter i forkant. Maks 5 minutter og inntil 5 innlegg. Innlegget må være relevant for nasjonalparken som helhet.

Innlegg på møtet

- Foreningen Bevar Hoveodden ved Kristina S Larsen
FBH viser deres forventninger (vedlagt) og viser til ulovlig skjøtsel og tiltak på Hove. Ber styret svare ut om de vil rette seg etter direktoratets krav om å stanse all skjøtsel?
- Geologiforeningen ved Ivar Johan Jansen
Viser frem nye geologiske kart over utvalgte områder. Foreslår restaurering av skadete strandvollområder (uttak fra før vernet). Særlig aktuelt på Botne.
- Bondelaget ved Sivert Svane
Stort behov for å gjennomføre skjøtsel på kystlynghei, dugnadsgjeng står klar til å ta fatt på Valøyene. Ønsker skjøtselsplan. Prioritere øyer der man kan brenne uten å risikere bygningsmasse.
- Naturvernforbundet i Agder ved Rune Sævre.
Hva ligger i vernet? Er det godt nok? Skjøtsel kan være både positivt og negativt, avhengig av type. Ber styret prioritere skjøtselsplaner og arbeide for strengere verneforskrift.
- Arne Flor (Foreningen Bevar Hoveodden?)
Fjerning av vegetasjon er ikke bra. Stans all hogst og rydding. 750 arter på artsjakten på Hoveodden i 2024, kunne vært flere om det ikke var ødelagt. (Norgesrekord)
- LT&C ved Peter Prokosch
Styrt bær ha ambisjoner om å være en ekte nasjonalpark (ref IUCN kat 2), og særlige det marine vernet er svakt.

Verneformålet

*«Formålet med nasjonalparken er å **bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer**, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, **og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.***

- *I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.*
- *I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.*
- *I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.*

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Fra møtet:

Innspill på at alle ytre øyer i hele nasjonalparken bør defineres som kystlynghei (der denne

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

naturtypen finnes) og forvaltes i tråd med dette.

Andre delmål ble drøftet ut ifra kartssystemet til SFAG (forvalters forslag), for eksempel at områder med sjøfugl skal prioriteres som sjøfuglhabitat og at disse som hovedprinsipp bør være uten vegetasjon (terne- og måkekolonier) og med noe vegetasjon for gåselokaliteter.

Forvalter hadde forberedt et utkast til kartsonering og delmål knyttet til sonering. Disse (excelark med delmål og kartutsnitt) er sendt ut i etterkant, men det er ikke kommet innspill på disse.

Foreningen Bevar Hoveodden viste flere ganger til at styret må ferdigstille forvaltningsplaner, skjøtselsplaner og gjennomføre en grundig flerårig kartlegging av alt artsmangfold over flere sesonger.

Forvalter viste til at den kartleggingen som er aktuell er NIN, som er den metoden Miljødirektoratet bruker. Det er en sonering etter naturtype og omfatter ikke annet artsmangfold enn det som aktuelt å finne der og da i felt. Stort sett knyttet opp mot vanlige planter/trær som er indikatorer for naturtypen. Forvalter fant frem aktuelle NIN naturtyper på Artsdatabankens side: [Natur i Norge 3.0 - Natur i Norge](#) Natursystem er den som er best utarbeidet.

Det kom spørsmål om marin kartlegging, men det er ikke aktuelt per nå, både fordi det er landarealer som er aktuelle jf behov for skjøtselsplaner og fordi systemet ikke er ferdiglaget for marine naturtyper ennå.

Beklager hvis jeg ikke har fått med alt, ettersend gjerne utfyllende info og innspill så deler jeg videre.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder

Postboks 504

4804

ARENDAL

Protokolltilførsel til møtet i rådgivende utvalg for Raet Nasjonalpark

14.01.2025

Foreningen Bevar Hoveodden har en grunnleggende forventning om:

- At verneforskriften respekteres- at all virksomhet i Nasjonalparken er i overensstemmelse med formålet og bestemmelsene som følger av denne.
- At styret i Nasjonalparken sikrer at den som til enhver tid er gitt ansvar som nasjonalparkforvalter har den nødvendige kompetanse og ressurser til å ivareta en forsvarlig forvaltning av verneverdiene i tråd med forskrift, lov, forarbeider og rudskriv.
- At rettighetshavere og foreninger som har rettslig interesse- varsles om vedtak om tiltak og inngrep som berører deres interesser slik at disse blir gitt anledning til å sikre sine interesser jf. Forvaltningsloven. Slike foreninger er blant annet: Foreningen Bevar Hoveodden, Agder botaniske forening, Entomologisk forening, Ornitologisk forening og Zoologisk forening.
- At Nasjonalparkstyret retter seg etter Miljødirektoratets anbefalinger og innstiller all hogst og skjøtsel inntil det foreligger en vedtatt forvaltningsplan.
- At merking med skilt, logo og vippsforespørsler i de offentlige friområdene fjernes. «Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren» jf. nml §47.
- At nasjonalparkmyndighetene sikrer at den totale belastningen for verneverdiene etter omfattende hogst og rydding fra vernetidspunktet i 2016 til dags dato vurderes og innarbeides i forvaltningsplanen.
- At nasjonalparkmyndighetene sikrer at grunneier utarbeider oppdaterte konsekvensvurderinger for det gamle campingområdet- da omfattende hogst og rydding siden vurderingene av PIR 2 ble lagt frem medfører en samlet belastning som må antas å ha endret i betydelig grad sårbarhetsvurderingene fra 2020. Jf. Nml § 49. *(utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde.*
- At anbudsprosesser er åpne. Tilliten til forvaltningen av områdene ivaretas best gjennom åpne prosesser, tilstrekkelig konkurranse og best mulig kvalitative tilbud. Vi viser til Miljødirektoratets anbefaling om å sikre en god dialog og omforente prosesser i spørsmål om skjøtsel ol. Hvor det foreligger faglig uenighet.

[MottakerNavn]

[Adresse]

[PostNr] [Poststed]

[Kontakt]

, 06.05.2025

Deres ref.:
[Ref]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/2333

Saksbehandler:
Åsne Meland

Supplerende tildelingsbrev til statsforvalteren, tillegg 1 (april 2025)

Vi viser til tildelingsbrev og hovedinstruks på klima- og miljøområdet for 2025.

Denne tildelingen består i hovedsak av områdene rovvilt og trua arter og naturtyper.

Miljødirektoratet tildeler også midler til tiltak innen områdene:

- Viltforvaltning
- Elver og innsjøer
- Naturrestaurering
- Nasjonalpark- og verneområdestyrer
- Verneområder
- Fremmede organismer

Se vedlagt tabell for spesifisering per embete. Tildelingene kan dere også se i styringsportalen.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Hilde Singsaas
direktør

Pål Helle
stabsleder

Vedlegg

1 Tildeling embetene

Supplerende tildelingsbrev til statsforvalteren april 2025

Beløp i 1000 kroner

Kap/post	Postnavn	Referanse til TB/HI	Beskrivelse av hva beløpet gjelder	Prosjektnr (14Axxxxx)	SFOS	SFIN	SFVT	SFAG	SFRO	SFVL	SFMR	SFTL	SFNO	SFTF
1140.71	Tilskudd til vilttiltak	5.1.4.19	Lokale vilttiltak	14A08111	700	700	400	300	300	600	300	700	450	550
1400.21	KLD, spesielle driftsutgifter	5.1.4.12	Videreføring av koordinator-oppgaver knyttet til arbeid med avfallsplaner i havn	14AT25007			-500			500				
1410.21	Miljødata	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Sjøfuglovervåking i verneområder	14A17110							15			
1420.21	Spesielle driftsutgifter	3.1.4.1.5	Mannskap til gyrobekjempelse i Sande- og Selvikelva	14A16120			315							
1420.21	Spesielle driftsutgifter	3.1.4.1.3	Tiltak mot pukkellaks i Alta	14A20049										600
1420.21	Spesielle driftsutgifter	5.1.4.6	Tjenestekjøp	14A22104	850	1700	170	293	26	162		1500	500	1500
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	NP-styret Dovrefjell/Sunndalsfjella: Informasjonstiltak ihht besøksstrategi	14A18118		470								
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	NP-styret Blåfjella/Skjækerfjella/Lierne: Rydding av telestolper/telelinje + forsterking av sti og bru Målså	14A18118								290		
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Østmarka nasjonalpark: Midler til informasjonsarbeid ihht besøksstrategi	14A18118	250									
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	NP-styret Raet: bekjempelse fremmede arter	14A18118				100						
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	NP-styret Jostedalsbreen: strakstiltak etter ras over tilrettelagt gangvei	14A18118						200				
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	NP-styret Folgefonna: Delfinansiering bru	14A18118						75				
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	VO-styret for Kvænangsbotn og Navitdalen: startsted Navitdalen + tiltak stier Kvænangsbotn	14A18118										160
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Tetting av grøfter i Mølmansdalen, Røros kommune	14A22111								200		
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Restaurering i Gjølssjøen - effektmåling	14A22111	100									
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Restaurering av steingjerder i Søm lvo	14A22111				500						
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Revegetering Glesmyra	14A22111		295								
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Restaurering i Lågen og Straume naturreservater	14A22111									900	
1420.31	Tiltak i verneområde og naturrestaurering	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Styrking av kapasitet egne ansatte	14A22111	300									
1420.32	Statlige erverv, vern av naturområder	3.1.4.1.1/5.1.4.2	Berving av verdifull natur - kunnskap	14A21510		250			600			500		
1420.73	Forebyggende tiltak	5.1.4.6	Forebyggende og konfliktdependende tiltak	14A08116	6350	18250	1325	375	55	445	2400	10600	9500	12500

Kap/post	Postnavn	Referanse til TB/Hi	Beskrivelse av hva beløpet gjelder	Prosjektnr (14Axxxxx)	SFOS	SFIN	SFVT	SFAG	SFRO	SFVL	SFMR	SFTL	SFNO	SFTF
1420.73	Forebyggende tiltak	5.1.4.6	Midler til tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag 2025	14A24099	1343	1941	400	271	150	285	1050	1610	1300	1650
1420.80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur	5.1.4.1	Tilskudd vassdragskalking - tilskudd gitt ihht evaluerte søknader fra statsforvalterne	14A19112	1934			1409						
1420.80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur	5.1.4.7	Tilskudd til tiltak for å ta vare på trua arter og naturtyper, pollinerende insekter,verdifulle kulturlandskap og unngå fremmede arter	14A25073	8600	4663	5498	5137	5326	7101	4195	5654	3590	1139
1420.80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur	5.1.4.7	Tilskudd til tiltak for hindre negativ påvirkning fra pukkellaks	14A25073										2700
1420.80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur	5.1.4.7	Tilskudd til tiltak for å følge opp handlingsplaner for utvalgte naturtyper	14A25073										600
SUM					20 427	28 269	7 608	8 385	6 457	9 368	7 960	21 054	16 240	21 399

RAET NASJONALPARKSTYRE
Postboks 504
4804 ARENDAL

Trondheim, 12.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/11142

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak om tillatelse til tiltak på Hoveodden - Hoves venner - Raet nasjonalpark

Vi viser til Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak 21. mars 2025 hvor det ble gitt tillatelse til Hoves Venner for flere tiltak for å ivareta innfallsporten på Hoveodden i tråd med forvaltningsplan og besøksstrategi og med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 3 fjerde ledd bokstav g).

Vi varsler med dette at vi vurderer å omgjøre vedtaket med hjemmel i forvaltningsloven § 35, første ledd, bokstav c).

Bakgrunnen for at vi vurderer å omgjøre vedtaket fra nasjonalparkstyret skyldes at flere av tiltakene som går frem av tillatelsen ikke kan hjemles i verneforskriften § 3 fjerde ledd bokstav g).

Beslutning om utsatt iverksetting

Miljødirektoratet beslutter utsatt iverksetting av Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak 21. mars 2025 om tillatelse til tiltak på Hoveodden inntil saken er avgjort. Dette innebærer at tiltakene ikke kan gjennomføres før det er tatt stilling til om tillatelsen skal omgjøres.

Denne beslutningen er fattet i medhold av forvaltningsloven § 42, og kan ikke påklages.

Bakgrunn for varsel om mulig omgjøring

Formålet med Raet nasjonalpark er etter forskrift om vern av Raet nasjonalpark § 1 "å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.

I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging."

Verneforskriften for Raet nasjonalpark har bestemmelser som skal sikre nasjonalparken mot inngrep og tiltak som kan påvirke området i strid med verneformålet.

I vedtaket er det pekt på at "tiltaket" faller inn under verneforskriftens § 3 fjerde ledd bokstav g) som gir anledning til å søke om tiltak for å legge til rette for friluftsliv. Det er videre vist til at tiltakene i stor grad ligger innenfor verneforskriften § 3 tredje ledd bokstav b) som ikke krever søknad. Det er i tillegg vist til at vedtaket er truffet i tråd med forvaltningsplan og besøksstrategi. Pr. i dag eksisterer det ingen godkjent forvaltningsplan for Raet nasjonalpark.

Styret har gitt tillatelse til flere tiltak i nasjonalparken som de har vurdert kan skje etter verneforskriften § 3 tredje ledd bokstav b), og § 3 fjerde ledd bokstav g). Av tillatelsen er det imidlertid uklart hvilke tiltak styret mener er søknadspliktige, og hvilke tiltak styret mener kan skje uten søknad etter verneforskriftens § 3 bokstav b). Miljødirektoratet vurderer under enhver omstendighet at flere av tiltakene styret har gitt tillatelse til ikke ligger under noen av de bestemmelsene som styret har fattet vedtaket etter.

Det er også gitt tillatelse til kjøring av materialer under arbeidet i medhold av verneforskriften § 9 fjerde ledd bokstav c). Denne bestemmelsen åpner for at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med transport av materialer til vedlikehold og byggearbeider på bygninger, brygger og lignende. Vi vurderer at det av vedtaket er uklart hvilke tiltak det er åpnet for motorferdsel til.

Miljødirektoratet vurderer videre at rammen for flere av de godkjente tiltakene det er gitt tillatelse til fremgår som uklare både når det gjelder omfang og plassering. Vi kan heller ikke se at vedtaket er begrunnet, jf. forvaltningsloven § 25.

Vi vil i tillegg påpeke at vedtaket ikke er offentliggjort på Miljøvedtaksregisteret, eller på nasjonalparkstyret sine nettsider, noe som gjør at eventuelle klageberettigede fratas muligheten til å påklage vedtaket innen klagefristen.

Rettslig grunnlag for omgjøring

Etter forvaltningsloven § 35 andre ledd jf. første ledd bokstav c) kan klageinstansen omgjøre ugyldige vedtak selv om vedtaket ikke er påklaget.

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/3324-5 432.3

Deres ref. 2025/11142 **Dato** 14.05.2025

Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak - Raet nasjonalpark - Hoveodden - tiltak for å ivareta innfallsporten - vedlikehold - rydding - slått - motorferdsel - Hoves Venner

Jeg skal løfte saken på styremøtet 28.5.2025.

Imidlertid fremgikk det i brev fra Miljødirektoratet at det var skjøtselstiltak som var pålagt stans, og at rydding og andre ikke søknadspliktige tiltak etc kunne fortsette. Videre fremgår det at andre tiltak skal forankres i vedtak. Brevet ligger vedlagt. Dette ble også uttalt fra Miljødirektoratet på møter denne våren.

Styret fant det ryddigst å forankre all aktiviteten til Hoves venner i et vedtak. Vi har inkludert både ikke søknadspliktig og søknadspliktige tiltak. Dette ville gi gode og ryddige rammer for Hoves Venners aktivitet og tilstedeværelse på Hoveodden. En av grunnene er at det fremstod som om Miljødirektoratet og styret/forvalter hadde litt ulike oppfatninger av hva som var søknadspliktig, og derfor ble alle typer aktivitet unntatt skjøtsel tatt med i vedtaket.

Det foreligger ikke noen søknad, ettersom dette er et vedtak styret selv har tatt initiativ til på vegne av Hoves Venner.

Videre står det i brevet midt på side 2 at det ikke foreligger noen forvaltningsplan for Raet nasjonalpark. Dette er feil. Sammen med verneforslaget sendte Statsforvalteren i Agder (da Fylkesmannen i Aust- og Vest- Agder) et utkast til forvaltningsplan som ble godkjent sammen med verneforskriften. Denne ligger vedlagt.

Den heter fortsatt «Utkast til forvaltningsplan for Hove LVO, Raet NP og Søm LVO» fordi den er ufullstendig på noen punkter/felt, men innfrir kravene som er gitt i verneforskriften. Dette har jeg opplyst om flere ganger.

Den har dannet grunnlaget for den pågående prosessen med nye forvaltningsplaner for Raet NP og Søm LVO.

Styret (og tidligere sekretariatet hos SFAG) har siden konstituering fattet vedtak i utallige

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

saker med utgangspunkt i retningslinjer gitt i «Utkast til forvaltningsplan». Det at Miljødirektoratet nå, etter 9 år, har en oppfatning om at forvaltningsplanen vedtatt 16.12.2016 ikke eksisterer er foruroligende og bryter ned tilliten til systemet både regionalt og nasjonalt.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak - Raet nasjonalpark - Hoveodden - tiltak for å ivareta innfallsporten - vedlikehold - rydding - slått - motorferdsel - Hoves Venner

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder

Postboks 504

4804

ARENDAL

RAET NASJONALPARKSTYRE
Postboks 504
4804 ARENDAL

Trondheim, 18.02.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/5705

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Svar på spørsmål om stans i pågående skjøtsel og tiltak i Raet nasjonalpark

Vi viser til brev av 12.02.2025 fra nasjonalparkforvalter Jenny Marie Gulbrandsen med spørsmål knyttet til Miljødirektoratets brev av 31.01.2025.

I vårt brev av 31.01.2025 ber vi Raet nasjonalparkstyre stanse all pågående skjøtsel og tiltak i Raet nasjonalpark inntil styret har innhentet tilstrekkelig faggrunnlag for å vurdere aktuelle skjøtselstiltak i nasjonalparken, vurdert tiltakene etter naturmangfoldloven og verneforskriften, og ferdigstilt forvaltningsplan for nasjonalparken.

Skjøtsel av verneområder er en oppgave som ligger hos forvaltningsmyndigheten for verneområder, dvs. nasjonalparkstyret. Vårt brev innebærer at vi ber styret stanse pågående skjøtsel. Bakgrunnen for dette er tidligere dialog med styret hvor vi har stilt spørsmål ved faggrunnlaget for skjøtselstiltak som gjennomføres i nasjonalparken.

Vi ber i tillegg nasjonalparkstyret om å stanse tiltak som utføres av andre på oppdrag fra eller etter avtale med styret. I tidligere dialog med styret har vi påpekt at noen av tiltakene som omtales som skjøtselstiltak krever dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Miljødirektoratet har ikke bedt styret om å iverksette stans av tiltak som ikke reguleres av verneforskriften. Tiltak som ikke er forbudt i verneforskriften er tillatt uten særskilt søknad. Sjøfuglregistrering og rydding av søppel er ikke forbudt etter vernebestemmelsene og kan fortsette som før.

Miljødirektoratet har heller ikke bedt styret å stoppe arrangementer eller tiltak som har dispensasjon fra verneforskriften. Dette er tiltak som har vært gjennom søknadsbehandling og som allerede er vurdert etter verneforskriften.

Dersom det skal utføres tiltak i nasjonalparken som er forbudt etter verneforskriften, for eksempel hogst av vegetasjon, må tiltaket enten være innenfor rammen av naturmangfoldloven § 47, eller ha dispensasjon fra verneforskriften.

Nasjonalparkstyret må som tidligere påpekt gjøre en konkret vurdering av om vilkårene i § 47 er oppfylt for de tiltakene styret ønsker å iverksette i nasjonalparken. Det er styret som har myndighet til å beslutte iverksetting av skjøtselsstiltak. Miljødirektoratet forventer videre at styret fortsatt utfører sin oppgave med å behandle innkomne søknader.

Miljødirektoratet mottok utkast til forvaltningsplaner for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde til faglig gjennomgang 16.2.2024 (vår ref. 2024/2561) og vil som tidligere nevnt fortsette gjennomgangen av forvaltningsplanene når nye utkast oversendes.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

Fra: Gulbrandsen, Jenny Marie[]

Sendt: 16.05.2025 16:13:00

Til: Ingrid Moe Dahl;Marte Eliasson;robert.cornels.nordli

(robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no);Molaug, Pia Karine Hem;Terje

Qvam[ingrid.moe.dahl@miljodir.no;marte.eliasson@miljodir.no;robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no;pia.molaug@statsforvalteren.no;terje.qvam@miljodir.no]

Kopi: Smeland, Anne Fløgstad[anne.flogstad.smeland@statsforvalteren.no];

Tittel: Ber om møte

Hei!

I lys av eposter og brev fra Miljødirektoratet den siste tiden, så ber styreleder og forvalter om et møte med Miljødirektoratet.

Det er fra vår side ønskelig at også jurist hos SFAG fra Miljøvernadv og eventuelt tidligere saksbehandler for Raet deltar på møtet.

Bakgrunnen for at styret ønsker å ta opp disse sakene med Miljødirektoratet er at Miljødirektoratets uttalelser danner grunnlag for økt konfliktnivå i et allerede betent samarbeid med en/et fåtall aktører i Rådgivende utvalg.

Dette dreier seg særlig om Foreningen Bevar Hoveodden (FBH) som den siste tiden har kommet med en rekke nokså stygge uttalelser mot både verneområdeforvaltningen og Statsforvalteren.

Vi er pdd anmeldt av FBH m flere tilknyttede foreninger lokalt (de samme personene) og styreleder har vært inne til samtale med politiet. Ingenting er avgjort av politiet/rechtsvesenet. Jeg vil fremheve at det kun er FBH som kommer med personhets/angrep i ulike medier.

Fra FBHs hjemmeside; «**Økende pågang/medlemsmasse nå, handler i all hovedsak om ulovlige og ødeleggende tiltak som har blitt utført i Raet nasjonalpark.** En nasjonalpark er av nasjonal interesse og har derfor nasjonal verdi. Om ikke de ulovlige tiltakene håndteres i henhold til norsk lov, kan saken også få internasjonal interesse da områder vernet som nasjonalpark, også er bundet av internasjonale avtaler som Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), og gjennom Naturavtalen fra 2022. (Regjeringen.no).» De støtter seg på Miljødirektoratet uttalelser.

Foreningen Bevar Hoveodden

Berit Bryn Jensen · 26. mars · 🌐

Gode nyheter!

Relevant for vår kamp for varig vern og innlemming av Hoveodden i Raet nasjonalpark, mot næringsinteressene og "venneklubben" med motorsag, ryddesag og bålbrenning i vernet Hoveskog.

Klager på kommunens og nasjonalparkstyrets uforsvarlige saksbehandling og forvaltning av området bør og kan gå til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.!

Jeg ser ikke noe som taler for å kunne ha tillit til Statsforvalteren i Agder. Dagens statsforvalter Gina Lund utmerker seg med nærkontakten pleiet med reisefelle til India, partifellen i Arendal, ordfører Robert C Nordli, som også er styreleder i det lite dugelig nasjonalparkstyret og ditto nasjonalparkforvalter.

Punkter til samtale fra vår side:

1. Status Forvaltningsplan. Den forvaltningsplanen med retningslinjer som forvaltningen har brukt siden nasjonalparken ble vedtatt i 2016 ligger vedlagt. Den er utarbeidet av SFAG/FMAA i 2016 og ble godkjent av Mildir/KMD og Stortinget sammen med verneforskriften 16.12.2016. Nasjonalparkstyret vedtok revidering av denne i 2022 og et nytt forslag har vært inne til vurdering hos Mildir. Styret skal vurdere en ny versjon av denne 28.5.2025. Denne nye versjonen er følgelig ikke godkjent av Mildir.

Miljødirektoratets ordlyd av brev fra Terje Qvam og Marte Eliasson 12.05.2025 «I vedtaket er det pekt på at "tiltaket" faller inn under verneforskriftens § 3 fjerde ledd bokstav g) som gir anledning til å søke om tiltak for å legge til rette for friluftsliv. Det er videre vist til at tiltakene i stor grad ligger innenfor verneforskriften § 3 tredje ledd bokstav b) som ikke krever søknad. Det er i tillegg vist til at vedtaket er truffet i tråd med forvaltningsplan og besøksstrategi. Pr. i dag eksisterer det ingen godkjent forvaltningsplan for Raet nasjonalpark.»

Medfører det riktighet at Forvaltningsplanutkastet som følger verneforskriften av 16.12.2016 (Forvaltningsplan for Raet nasjonalpark, Hove landskapsvernområde og Søm landskapsvernområde) ikke er godkjent?

Jeg kan legge til at jeg rådførte meg med Miljødirektoratet da jeg tiltrådte stillingen i 2017 om hva som burde prioriteres, og fikk til svar at styret/forvaltningen skulle prioritere Besøksstrategi. Noe som medførte flere års arbeid med sårbarhetskartlegging, brukerundersøkelse og utarbeidelse av besøksstrategi. Den ble levert i 2020. Svært mange verneområder har ennå ikke levert inn sin... Oppstart av revidering av forvaltningsplanen ble utsatt på grunn av COVID-19. Forslaget sendt inn i 2023 har ligget 18 mnd hos direktoratet før vi fikk noen overordnede innspill høsten 2024. Dette har vi jobbet med i vinter.

2. Hogst. Miljødirektoratet skriver i flere brev 2024-2025 at hogst er ulovlig i verneområdet. Det mener vi er feil, ettersom kun sone B er skjermet fra vedhogst (kan søkes om). Det er grunneier eller personer med grunneiers tillatelse som kan gjennomføre vedhogst jf retningslinjene. Viderealg er ikke tillatt. I Raet NP består grunneiere av stat, kommuner og private. Ca 1200 eiere totalt på 800 eiendommer (ikke alle har skog).

Verneforskriften § 4. Vern av plantelivet

Vegetasjonen på land og i sjø, herunder døde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot all skade, uttak og ødelegging. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for:

- a. plukking av bær og matsopp.
- b. plukking av vanlige planter og tang/tare til eget bruk unntatt i sone B, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- c. rydding av ilanddrevet tang og tare på offentlige badestrender.
- d. bruk av nedfalt trevirke til bålbrekking, unntatt i sone B.
- e. skånsom vegetasjonsrydding og beplantning rundt fritidsbolig, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- f. hogst av ved til eget bruk i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen, unntatt i sone B.
- g. beite, unntatt i sone B.
- h. slått, lyng- og gressbrenning, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a. rydding av vegetasjon i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- b. beite i sone B.
- c. uttak av ilanddrevet tang og tare i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen, unntatt i sone B.

Retningslinjene fra Forvaltningsplan av 2016 s 44:

Trivselshogst rundt fritidsbolig:

Begrepet "*rundt fritidsboliger*" omfatter selve bygningene og tomten som hører til. Med "tomten" menes her den nærmeste, private sonen rundt huset, jf. tomtebegrepet i friluftsløven. Området hvor skånsom vegetasjonsrydding kan foregå vil dermed normalt være i størrelsesorden 0,5 – 1,5 dekar inkl. arealet som opptas av selve bygningene.

Rydding av vegetasjon etter denne bestemmelsen omfatter mindre inngrep som rydding av busker, kratt, mindre trær etc. Det stilles ikke generelt krav om skjøtelsesplan for denne type rydding. Ryddingen skal likevel skje på en skånsom måte som ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformålet. Dette innebærer blant annet:

- Spesielt verdifulle trær (store, karakteristiske, uvanlige, hule mm.) skal ikke felles.
- Stående eller liggende større døde trær skal normalt ikke fjernes, med unntak for nyere vindfall eller der trærne er til fare for brukere av området.
- Hogstavfall skal ikke ligge igjen på stier eller steder med spesielt verdifull markvegetasjon.
- Felling av trær skal ikke foregå i hekketiden.
- Trua og sårbare plantearter skal ikke ryddes.

Vedhogst og rydding av vegetasjon utenfor sone B:

Unntaksbestemmelsen for vedhogst omfatter vanlig privat forbruk av ved til oppvarming lokalt i fritidsbolig eller bolig. Med lokalt menes fritidsboliger i NP, og boliger i umiddelbar nærhet til NP med skogteiger innenfor NP. Uttak av ved til kommersielt salg eller bruk i fritidsboliger/boliger utenfor nasjonalparken omfattes ikke.

- Vedhogst til eget bruk er tillatt dersom det ikke hogges korridorer eller flater. En del trær og buskvegetasjon skal stå igjen for å sikre at busk- og feltsjiktet har økologisk funksjon (leveområde for fugler, smådyr og insekter), og for å bevare et sammenhengende landskap. Hogstkorridorer er forbudt fordi de fører til vesentlige brudd i landskapsbildet. Grunneiers tillatelse må alltid foreligge før hogst.
- Retningslinjene for «trivselshogst» gjelder.
- Oppkvisting av trær skal unngås
- Grove eller hule løvtrær og andre spesielle trær skal ikke hogges.

Man skal være spesielt aktsom med eiketrær. Store eiketrær («hule eiker») er en utvalgt naturtype som har egen forskrift etter naturmangfoldloven. I nasjonalparken er det ønskelig at eiketrærne får utvikle seg til å bli store, flotte og viktige trær for naturmangfoldet.

Med hule eiker menes, etter forskrift om utvalgte naturtyper, eiketrær som har en diameter på minst 63 cm, tilsvarende omkrets på 200 cm, samt eiketrær som er synlig hule og med en diameter på minst 30 cm, tilsvarende omkrets på minst 95 cm. Diameter og omkrets måles i brysthøyde (1,3 m) over bakken. Synlig hule defineres til å være eiketrær med et indre hulrom som er større enn åpningen og der åpningen er større enn 5 cm. Også andre spesielt store, vakre eller hule trær som preger landskapet skal bevares i nasjonalparken.

Brenning av hogstavfall:

Brenning av hogstavfall skal fortrinnsvis utføres i den kalde årstiden. Brenningen skal skje på en skånsom måte som ivaretar natur- og kulturmangfoldet og ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformålet.

3. Beiting i verneområdet. Miljødirektoratet har etterspurt hvor forvaltningen har gitt tillatelser til beite/beitedyr. Vi er bedt om å redegjøre for beitedyr både på Merdø og andre steder i nasjonalparken.

Beite er ikke noe som er styrt av verneområdeforvaltningen unntatt i sone B. Beite er generelt tillatt jf § 4 annet ledd g.

Grunneier har rett til å beite på egen eiendom og kan også låne ut beite til andre, slik jeg har fått det forklart av Miljødirektoratets jurister i 2019.

Noen områder er gamle fellesbeiter der det også foreligger beiterettigheter.

Forvaltningen har på Spornes leid inn dyr til bruk ifm skjøtselsbeite med samtykke til beite fra Agder Fylkeskommune på Spornes ettersom dette var et av tiltakene i Skjøtselsplanen for Spornes utarbeidet av NIBIO i 2019-20.

I de nye retningslinjene for beite har vi i samarbeid med grunneiere kommet med tydeligere føringer for hva som er ønsket og ansett som beite.

Verneforskriften **§ 4. Vern av plantelivet**

Vegetasjonen på land og i sjø, herunder døde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot all skade, uttak og ødelegging. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for:

- a. plukking av bær og matsopp.
- b. plukking av vanlige planter og tang/tare til eget bruk unntatt i sone B, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- c. rydding av ilanddrevet tang og tare på offentlige badestrender.
- d. bruk av nedfalt trevirke til bålbrenning, unntatt i sone B.
- e. skånsom vegetasjonsrydding og beplantning rundt fritidsbolig, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- f. hogst av ved til eget bruk i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen, unntatt i sone B.
- g. beite, unntatt i sone B.
- h. slått, lyng- og gressbrenning, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a. rydding av vegetasjon i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- b. beite i sone B.
- c. uttak av ilanddrevet tang og tare i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen, unntatt i sone B.

Retningslinjer for beiting, gjerdning og uttak av tang og tare

Beiting

All beiting skal underbygge formålet med nasjonalparken, herunder bevaring av artsmangfold og trua og sårbare arter. Beiting bør i størst mulig grad tilpasses beitegrunnet og tilleggsfôring må avklares gjennom søknad. Det er ønskelig at det inngås beiteavtaler med dem som har beitedyr i nasjonalparken. I slike beiteavtaler kan det også gis flerårige tillatelser i forbindelse med tiltaket.

Beiting i områder med stort konfliktpotensial mot andre verneinteresser bør unngås. All beiting skal ha grunneiers tillatelse.

På de sikrede friluftsområdene skal beiting tilpasses friluftslivet, slik at konflikter unngås. Dette kan blant annet skje gjennom gjerdning og tidsavgrenset beiting.

41

4. Dersom tid vil det også være ønskelig å gjennomgå bakgrunnen for at Miljødirektoratet har stanset et vedtak som omhandler Hoves Venners aktiviteter på Hoveodden, når Miljødirektoratet selv har uttalt at det ikke er søknadspliktig å gjøre vedlikehold eller rydde bålpanner/søppel. Tiltakene er også i tråd med retningslinjene. Motorferdsel er innvilget for å gjøre vedlikehold på stier, bålpanner, gapahuk, benker etc. i tråd med verneforskriftens bestemmelse. Vi var usikre på om det ville være riktig å benytte tredje ledd a, og valgte derfor å gi en tillatelse etter 4 ledd c.

§ 9. Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt. Det er forbud mot motorbåtrace og øvingskjøring med racingbåter.

Miljødirektoratet kan ved særskilt forskrift innføre bestemmelser om fartsregulering på sjøen i nærmere angitte deler av nasjonalparken.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for:

- a. motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politioppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til:

- c. motorferdsel i forbindelse med transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygge

Retningslinjer for infrastruktur

Vedlikehold av stier og ferdselsårer

Stier og ferdselsårer omfatter ikke veier som er åpne for motorisert ferdsel.

Med vedlikehold menes alle oppgaver knyttet til å opprettholde standard på vernetidspunktet, samt forebyggende arbeider som utføres pga. forventet slitasje for å motvirke forfall. Andre tiltak på stier og ferdselsårer enn vedlikehold, f. eks opprusting til en høyere standard eller omlegging av traseen, krever dispensasjon etter § 4.

Forvaltningsmyndigheten avgjør i tvilstilfeller om en strekning skal regnes som eksisterende vei/sti/ferdselsåre, og hvorvidt et tiltak kan regnes som vedlikehold.

Med vennlig hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
Nasjonalparkforvalter

Raet
nasjonalpark

Tlf: 45 87 38 26/ 370 17 845

Epost: jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no

Hjemmeside: www.nasjonalparkstyre.no/raet
www.raetnasjonalpark.no

Ikke send konfidensiell informasjon med epost.

RAET NASJONALPARKSTYRE
Postboks 504
4804 ARENDAL

Trondheim, 12.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/11142

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak om tillatelse til tiltak på Hoveodden - Hoves venner - Raet nasjonalpark

Vi viser til Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak 21. mars 2025 hvor det ble gitt tillatelse til Hoves Venner for flere tiltak for å ivareta innfallsporten på Hoveodden i tråd med forvaltningsplan og besøksstrategi og med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 3 fjerde ledd bokstav g).

Vi varsler med dette at vi vurderer å omgjøre vedtaket med hjemmel i forvaltningsloven § 35, første ledd, bokstav c).

Bakgrunnen for at vi vurderer å omgjøre vedtaket fra nasjonalparkstyret skyldes at flere av tiltakene som går frem av tillatelsen ikke kan hjemles i verneforskriften § 3 fjerde ledd bokstav g).

Beslutning om utsatt iverksetting

Miljødirektoratet beslutter utsatt iverksetting av Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak 21. mars 2025 om tillatelse til tiltak på Hoveodden inntil saken er avgjort. Dette innebærer at tiltakene ikke kan gjennomføres før det er tatt stilling til om tillatelsen skal omgjøres.

Denne beslutningen er fattet i medhold av forvaltningsloven § 42, og kan ikke påklages.

Bakgrunn for varsel om mulig omgjøring

Formålet med Raet nasjonalpark er etter forskrift om vern av Raet nasjonalpark § 1 "å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.

I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging."

Verneforskriften for Raet nasjonalpark har bestemmelser som skal sikre nasjonalparken mot inngrep og tiltak som kan påvirke området i strid med verneformålet.

I vedtaket er det pekt på at "tiltaket" faller inn under verneforskriftens § 3 fjerde ledd bokstav g) som gir anledning til å søke om tiltak for å legge til rette for friluftsliv. Det er videre vist til at tiltakene i stor grad ligger innenfor verneforskriften § 3 tredje ledd bokstav b) som ikke krever søknad. Det er i tillegg vist til at vedtaket er truffet i tråd med forvaltningsplan og besøksstrategi. Pr. i dag eksisterer det ingen godkjent forvaltningsplan for Raet nasjonalpark.

Styret har gitt tillatelse til flere tiltak i nasjonalparken som de har vurdert kan skje etter verneforskriften § 3 tredje ledd bokstav b), og § 3 fjerde ledd bokstav g). Av tillatelsen er det imidlertid uklart hvilke tiltak styret mener er søknadspliktige, og hvilke tiltak styret mener kan skje uten søknad etter verneforskriftens § 3 bokstav b). Miljødirektoratet vurderer under enhver omstendighet at flere av tiltakene styret har gitt tillatelse til ikke ligger under noen av de bestemmelsene som styret har fattet vedtaket etter.

Det er også gitt tillatelse til kjøring av materialer under arbeidet i medhold av verneforskriften § 9 fjerde ledd bokstav c). Denne bestemmelsen åpner for at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med transport av materialer til vedlikehold og byggearbeider på bygninger, brygger og lignende. Vi vurderer at det av vedtaket er uklart hvilke tiltak det er åpnet for motorferdsel til.

Miljødirektoratet vurderer videre at rammen for flere av de godkjente tiltakene det er gitt tillatelse til fremgår som uklare både når det gjelder omfang og plassering. Vi kan heller ikke se at vedtaket er begrunnet, jf. forvaltningsloven § 25.

Vi vil i tillegg påpeke at vedtaket ikke er offentliggjort på Miljøvedtaksregisteret, eller på nasjonalparkstyret sine nettsider, noe som gjør at eventuelle klageberettigede fratas muligheten til å påklage vedtaket innen klagefristen.

Rettslig grunnlag for omgjøring

Etter forvaltningsloven § 35 andre ledd jf. første ledd bokstav c) kan klageinstansen omgjøre ugyldige vedtak selv om vedtaket ikke er påklaget.

Frist for uttalelse

Vi ber nasjonalparkstyret oversende dokumentene i saken. Nasjonalparkstyret kan ellers uttale seg til dette varselet innen 13. juni 2025.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I AGDER	Postboks 504	4804	ARENDAL
HOVES VENNER	Batteriveien 5	4841	ARENDAL
ARENDAL KOMMUNE	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
AGDER FYLKESKOMMUNE	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL

Arkivsaksnummer: 2025/4826-3

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 20.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	20/25	28.05.2025

Søknad om utsetting av klippeblåvinge- Jakobsen Bioforsk- Raet Nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon for utsetting av regionalt innsamlede og oppavlete individer av arten klippeblåvinge i restaureringsøyemed på Spornes, en statlig sikret og eid eiendom. Tiltaket inngår som en del av forskning på restaurering/reetablering av utgåtte arter.

Tillatelsen er gitt for 5 år, men kan utvides etter delegert myndighet til forvalter med ytterligere 5 år dersom man ikke ser negative effekter av tiltaket. Dersom arten etablerer seg, så skal det avsettes et økologisk funksjonsområde uten konflikt med private interesser innenfor verneområdet.

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir tillatelse med hjemmel i verneforskriften § 5 fjerde ledd tillatelse levende fangst med det formål å drive bestandsovervåkning og forskning i Raet nasjonalpark.

Tillatelsen er gitt for 5 år, men kan utvides etter delegert myndighet til forvalter med ytterligere 5 år dersom man ikke ser negative effekter av tiltaket. Tillatelsen omfatter hele verneområdet.

Tiltaket kan gjennomføres på følgende vilkår:

- En enkel rapport med status skal sendes inn årlig.
- Alle funn skal registreres hos Artsdatabanken.
- Informasjon fra forskning og bestandsovervåkning skal gjøres tilgjengelig for formidling i nasjonalpark/besøkssenter.
- Alle arter skal være lokalt innhentet og finnes naturlig (har vært) i området
- Eventuelle installasjonen/markører skal fjernes ved opphør.
- Kart over aktuelle områder sendes inn før oppstart.
- Resultater skal gjøres tilgjengelige for forvaltning og allmennheten etter publisering.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Vedtak - tillatelse - Raet nasjonalpark - Arendal - Spornes - utsetting av klippeblåvinge 2025 - Jakobsen bioforsk, miljø- og artsforvaltning

Saksopplysninger

Magnus Jakobsen har gjennom støtte fra Miljødirektoratet startet opp et avlsprogram for Klippeblåvinge. Dett er en art med egen handlingsplan (faglig grunnlag fra NINA [rapport\2010\649.pdf](#)) og en forskrift [Forskrift om klippeblåvinge \(Scolitantides orion\) som prioritert art - Lovdata](#). Klippeblåvinge av våre mest truede dagsommerfugler.

Avlsprogrammet har høstet befruktede hunner fra Hvaler (eneste gjenværende bestand i Norge), og har over flere år tilbakeført individer. Populasjonen på Hvaler har gått fra 40 individer til ca 1000 i perioden.

I år er det en overproduksjon av klippeblåvinge i avlsprogrammet, og etter å ha vurdert flere tidligere lokaliteter, så har prosjektet landet på Spornes som den mest aktuelle.

Miljødirektoratet som grunneier har gitt samtykke (se vedlegg).

Klippeblåvinge har svært begrenset spredning, og dersom lokaliteten faktisk etablerer seg på Spornes så skal man ihht forskrift og handlingsplan etablere et økologisk funksjonsområde. Dette kan, etter modell fra Hvaler, lages ved å innlemme områder som er aktuelle habitater, men uten konflikt med andre interesser. Raet Nasjonalpark har flere slike aktuelle områder, og det vil ikke være aktuelt med økt utvikling av for eksempel hyttefelt osv inne i verneområdet.

Det foretrukne habitatet til klippeblåvinge er sørvendte varme berg med god tilgang på smørbutikk i larvestadiet. Imago (voksen stadiet) lever av nektar på åpne blomsterenger. Truslene mot klippeblåvinge er arealendringer som inngrep og gjengroing. Men små populasjoner er også sårbare for lokale forhold, som beitedyr, tørke, skogbrann osv. I år frykter man at populasjonen på Hvaler kan bli hard rammet av tørke. Da vil eneste individer i Norge være de som er i avlsprogrammet til Magnus Jakobsen.

Den skandinaviske varianten av klippeblåvinge har vært i tilbakegang også i Sverige, og arten er svært sårbar.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke*, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske

forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

§ 5. Vern av dyrelivet, her er første og sjuende ledd gjengitt:

Dyrelivet med hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er vernet mot skade og unødvendige forstyrrelser. Utsetting av dyr på land, i vann og i sjø er forbudt.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til levendefangst av dyr i forbindelse med bestandsovervåking eller forskning og til utsetting av dyr i forbindelse med tillatelse etter § 3 fjerde ledd bokstav n.

Verneforskriften §3 fjerde ledd bokstav n omfatter utsett av til akvakultur og er ikke relevant i denne sammenheng.

Tiltakene må vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmelen i verneforskriften, da det ikke finnes spesifiserte dispensasjonshjemler som omfatter de omsøkte tiltakene.

Verneforskriften § 11. Generell dispensasjonsbestemmelse lyder:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Forvaltningsplan

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, punkt 3.3.6 er det ikke gitt retningslinjer for denne typen tiltak.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48. (dispensasjon fra vernevedtak) første, tredje og fjerde ledd:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. (..)

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fattet vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Presedens

Det er lite sannsynlig med presedens for denne typen saker, som søkes inn av etablerte institusjoner og dedikerte forskere. I den grad det oppstår presedens, så er det ønskelig i et restaureringsøyemed.

Vurdering

Utsetting av levende dyr er gitt en åpning etter verneforskriften § 3 fjerde ledd n), men omfatter akvakultur. Reetablering av arter må derfor behandles som en dispensasjonssøknad jf nml § 48.

Søknaden om bestandsovervåkning og forskning innebærer blant annet innhenting av data for en rekke arter og naturtyper i verneområdet. Dette kan ha en negativ påvirkning på de enkelte forekomstene, men liten betydning samlet sett.

Verneforskriften § 5 syvende ledd åpner for levende fangst av dyr i forbindelse med bestandsovervåkning og/eller forskning, noe som vil være viktig for å vurdere effekten av tiltaket med utsetting.

Tiltakene vil bidra til økt kunnskap om trusler mot klippeblåvinge, utviklingen lokalt og gi grunnlag for faglige tilrådninger til nasjonalparkstyret og Miljødirektoratet. En slik lokal kunnskap er svært viktig for å fange opp endringer og dermed bidra til bedre forvaltning av verneområdet og aktuelle klippeblåvinge-habitater.

Søknaden om forskning knyttet til restaurering av klippeblåvinge vurderes som positiv ettersom det benyttes innhøstede stedeegne arter som reetableres i verneområdet. Forvalter kan ikke se at dette har noen negative effekter for verneområdet. Klippeblåvinge har tidligere blitt registrert i nærområdet, blant annet Flosta og Tvedestrand.

2021-2030 er FNs tiår for restaurering og dette prosjektet setter søkelyset på et habitat som er utsatt for ulike typer trusler, for eksempel gjengroing, ferdsl, overbeite mm jf rapport om Insektene i Raet fra 2015.

Økosystembelastning (jf nml § 10) anses som totalt positiv. Restaureringsprosjektet har allerede fått en del publisitet og kan bidra til mer fokus på artsforvaltning og lett gjenkjennelige rødlista sommerfugler. Informasjon og kunnskap fra tiltakene kan benyttes til formidling, for eksempel på besøkssenteret, hvor Jakobsen allerede er en aktiv bidragsyter.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) i området er godt- og det er dokumentert at klippeblåvinge er utgått fra områder i nærheten av vernepområdet.

Føre-var-prinsippet (§ 9) er vurdert å være mindre aktuelt ettersom kunnskapsgrunnlaget er godt. § 11 forutsettes ivaretatt gjennom vilkår for gjennomføring og § 12 vurderes som lite aktuell i saken.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at søknaden om utsetting, bestandsovervåkning og forskning gis tillatelse som omsøkt med vilkår.

Forvalter anbefaler at det gis en dispensasjon etter nml § 48 til utsett av innhøstede og oppformerte individer av klippeblåvinge med vilkår.

JAKOBSEN BIOFORSK, MILJØ- OG ARTSFORVALTNING
Øygardsåsen 18A
4848 ARENDAL
Att.Magnus Jakobsen

Trondheim, 14.05.2025

Deres ref.:
25S26404

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/10431

Saksbehandler:
Per Johan Salberg

Tillatelse til å sette ut klippeblåvinge

Vi viser til søknaden datert 09. april 2025 om tillatelse til å sette ut klippeblåvinge.

Vedtak

Miljødirektoratet gir tillatelse til å sette ut ca. 40 individer klippeblåvinge *Scolitantides orion* på Miljødirektoratets eiendom på Spornes innenfor Raet nasjonalpark i Arendal kommune.

Tillatelsen gjelder fram til 31. august 2025.

Vi stiller følgende vilkår:

- Overvåking etter utsetting i 2025
Dette vil inkludere atferd ved utsetting, atferd etter utsettelse, tegn på reproduksjon, om individene fortsatt er der, spredning til nærliggende områder, andre økologisk relevante observasjoner (f.eks. predasjon/dødelighet hvis mulig).
- I 2026: Undersøke bredt på utsettingssted og eventuelle nærliggende habitatområder for å dokumentere tilstedeværelse og mulig spredning
- Det skal innen 1. februar 2026 leveres kort rapport for 2025 til Statsforvalteren i Agder med kopi til Miljødirektoratet
Aktuelle punkter å inkludere i rapporten, er informasjon om:
 - utsettingsmetode: hvor mange individer ble satt ut, nøyaktig lokalisering ved koordinater og beskrivelse av utsettingen, fotodokumentasjon av individer og lokaliteter, dato, værforhold, o.l.
 - kort beskrivelse av utsettingslokalitetens økologi, naturtype/vegetasjonstype, artssammensetningen på utsettingsstedet, potensielle fremtidige skjøtselsbehov.
 - resultater - overlevelse av utsatte individer, eventuell formering, tilstandsvurdering av både individene som ble satt ut og av økosystemet generelt på lokaliteten
 - planer for videre oppfølging
 - utfordringer og læringspunkter
- Kort rapport leveres til Statsforvalteren i Agder med kopi til Miljødirektoratet med resultater fra undersøkelsen i 2026 om tilstedeværelse og mulig spredning. Leveres straks resultatene er klare.

Vedtaket er fattet etter forskrift om fremmede organismer § 10.

Kort om bakgrunnen for saken

I forbindelse med oppdrettsprosjekt klippeblåvinge har du i år tilgang på et overskudd av ca 40 individer av klippeblåvinge. Det pekes i søknaden på at bestanden i Halden nå er relativt tallrik, men eksisterer på et svært geografisk begrenset område. For å skape en større og mer robust populasjon, er det viktig å få til en geografisk spredning. Du søker derfor om å få sette ut arten på Miljødirektoratets eiendom på Spornes innenfor Raet nasjonalpark i Arendal kommune. Det pekes på et konkret området som har godt med smørbukk (vertsplanten for klippeblåvinge).

Utsettingen er et tiltak for å bevare arten.

Miljødirektoratets vurderinger

Alle som skal sette ut fremmede organismer i Norge, må søke om tillatelse etter forskrift om fremmede organismer § 10.

Det avgjørende er om organismen lever på stedet på tidspunktet utsettinga skjer. Det må dermed også søkes dersom en skal sette ut en art på et sted der den har dødd ut.

Vi kan ikke gi tillatelse til å sette ut fremmede organismer dersom det er grunn til å tro at det vil føre til vesentlig skade på det biologiske mangfoldet.

Dersom vi har grunn til å tro at innførselen vil føre til uheldige, men ikke vesentlige, konsekvenser, må vi gjøre en skjønnsmessig vurdering. I vurderingen er fordelene med innførselen og om fordelene kan oppnås på andre måter viktige momenter. Vi vurderer også risikoen organismen utgjør for det biologiske mangfoldet og avstanden til viktige naturtyper og arter i nærheten som den kan påvirke.

Klippeblåvinge er en prioritert art etter naturmangfoldloven, og kunnskapsgrunnlaget for arten er godt. Ifølge Norsk rødliste for arter er arten vurdert som kritisk truet (CR). Dette skyldes at arten har hatt en kraftig tilbakegang i sitt utbredelsesområde i Norge. En ytterligere tilbakegang kan føre til at arten forsvinner helt fra vår fauna. Bevaringstiltak er viktige for å kunne styrke bestanden samt hindre at arten forsvinner fra Norge.

I arbeidet med å hindre at klippeblåvinge dør ut fra Norge, letes det etter lokaliteter som kan egne seg for å sette ut arten utenfor Halden kommune, som er det eneste området i Norge den finnes i dag. Offentlig eide arealer og områder innenfor verneområder kan være særlig aktuelt å søke i. Miljødirektoratet er grunneier for omsøkte utsettingsområde på Spornes, og området kan slik sett være interessant med tanke på å få testet en relativt vindeksponert lokalitet. Hvis den trives her, kan det åpne seg for at flere lignende områder langs kysten kan være aktuelle.

Spornes er en viktig lokalitet for flere arter sommerfugler, også trua arter. Ingen av disse har smørbukk som vertsplante, slik at klippeblåvinge vil ikke her bli en konkurrerende art om denne planten. Miljødirektoratet kan ikke se at utsetting av klippeblåvinge vil true det biologiske mangfoldet på stedet.

Det er ikke registrert tidligere funn av arten på Tromøya, men det er eldre funn på fastlandet ikke langt fra Tromøya, nærmere bestemt Dal ved Flosta i Arendal kommune. Det er også registrert områder som kan være egnet for klippeblåvinge i relativt vid omkrets rundt dette funnstedet. Klippeblåvinge kan krysse åpent vann med den avstanden som er mellom fastlandet og Tromøya. Det er derfor sannsynlig at klippeblåvinge fantes på Tromøya tidligere. Arten har uansett vært naturlig forekommende i den delen av landet den skal settes ut.

Oppsummering og konklusjon

Miljødirektoratet anser at utsetting av klippeblåvinge som beskrevet i søknaden ikke vil medføre uheldige følger for naturmangfoldet. På grunn av fordelene ei utsetning vil ha for naturmangfoldet gir, vi derfor tillatelse til utsettingen innenfor de rammene som er beskrevet i søknaden.

Vi viser ellers til Miljødirektoratets anbefalinger for bevaringsutsetting av truede arter, og stiller noen vilkår i tråd med denne.

Tillatelsen fritar ikke for krav i andre regelverk. Vi viser spesielt til verneforskriften for Raet nasjonalpark.

Klagerett

Du og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra du har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Aina Holst
seksjonsleder

Per Johan Salberg
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I AGDER
RAET NASJONALPARKSTYRE
ARENDALE KOMMUNE

Postboks 504
Postboks 504
Postboks 123

4804 ARENDAL
4804 ARENDAL
4891 GRIMSTAD

Arkivsaksnummer: 2025/3396-29

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 13.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	21/25	28.05.2025

Klage på avslag Innsyn i dokumenter- Raet nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret opprettholder avslaget på innsyn og viser til at innsynskravet er svært stort og uspesifikt, og dermed ikke i tråd med kravene til innsyn jf offeleglova § 28. I tillegg kan deler av innsynskravets innhold (budsjett og regnskap) lastet ned fra styrets hjemmeside, der alle møteinnkallinger og protokoler ligger som pdf.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Avslag - Raet nasjonalpark - innsynskrav - alle utbetalinger gjort av nasjonalparkstyret siste 5 år - Oddvar Mykland

Saksopplysninger

Oddaver Mykland har bedt om innsyn i en stor mengde dokumenter. Dette omfatter alle bilag/utbetalinger på alle prosjekter og tiltak de siste 5 årene, samt budsjetter og regnskap for de siste 5 årene.

Innsynskravet ble avslått med utgangspunkt i at det er for stort og uspesifikt bestilling, og det ble vist til at deler av informasjonen det ble bedt om innsyn i (regnskap og budsjetter) ligger i møtedokumenter på hjemmesiden til styret; [Nasjonalparkstyre | Møtedokumenter](#)

Hjemmelsgrunnlag

Retten til innsyn er hjemlet i Offenleglova, der alle kan be om innsyn i saksdokumenter.

§ 1. Formål

Formålet med lova er å leggje til rette for at offentleg verksemd er open og gjennomsiiktig, for slik å styrkje informasjons- og ytringsfridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggjeiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta. Lova skal òg leggje til rette for vidarebruk av offentleg informasjon.

Raet nasjonalparkstyre er en offenlig forvaltningsmyndighet og skal etterkomme innsynskrav. Forvalter gir innsyn i mellom 5 og 25 dokumenter per uke. Oddvar Mykland har fått innsyn i flere hundre dokumenter siden styrets etablering.

§ 9. Rett til å krevje innsyn i ei samanstilling frå databasar

Alle kan krevje innsyn i ei samanstilling av opplysningar som er elektronisk lagra i databasane til organet dersom samanstillinga kan gjerast med enkle framgangsmåtar.

Styrets økonomi er håndtert av Statsforvalteren i Agder, som har en egen software til dette, Unit4. Å lage enkle økonomiske rapporter er mulig, men å hente ut alle bilag på alle prosjekter vil være svært arbeidskrevende.

Forvalter viser til Offenleglova §28 i sitt avslag:

§ 28. Innsynskravet

Innsyn kan krevjast skriftleg eller munnleg.

Innsynskravet må gjelde ei bestemt sak eller i rimeleg utstrekning saker av ein bestemt art. Dette gjeld ikkje når det blir kravd innsyn i ein journal eller liknande register.

Vurdering

Her er det spesifisert at innsynskravet skal være spesifisert til en bestemt sak eller i rimelig utrekning av saker av en bestemt art. Forvalter mener innsynskravet som er fremmet er for uspesifikt og vidtrekkende. Det er derfor gitt avslag.

Forvalter mener avslaget bør opprettholdes.

Oddvar Mykland
Kirkeveien 174 B
4817 HIS

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2025/2929-17 432.3

Deres ref.

Dato 03.04.2025

Svar på innsynskrav - avslag

Jeg viser til eposter sendt i perioden 12.3 – 3.4 2025. Det første innsynskravet ble sendt 9.3.25 til en epost som ikke er i bruk.

Det er bedt i innsyn i dokumenter med følgende beskrivelse:

«Jeg vil be om innsyn i alle utbetalinger som er gjort av rart nasjonalpark siste 5 år . Til externe aktører spesielt» 12.3.25

Videre dialog viser til at det bes om innsyn i alle bilag på alle kontoer og prosjekter som styret har benyttet.

«Alle bilag siste 5 år på utbetalinger fra styret i raet nasjonalpark. Eksterne er dei av stort interesse.» 13.3.25

«Ber om alle avtaler. Og utlysninger siste 5 år .» 18.3.25

Forvalter har fått dette vurdert av juridisk kompetanse hos Statsforvalteren i Agder og har fattet et delegert vedtak om avslag på innsynskravet.

Vi viser til offentleglova § 28 annet ledd der det fremgår at: «*Innsynskravet må gjelde ei bestemt sak eller i rimeleg utstrekning saker av ein bestemt art*».

I forarbeidene til offentleglova er bestemmelsen omtalt som et krav til identifikasjon. Det vises i denne forbindelse til utdrag fra Ot.prp.nr.102 (2004-2005) side 151:

«Andre ledd første punktum fastset i kva grad saka eller dokumentet det blir kravd innsyn i, må identifiserast i innsynskravet. Utgangspunktet er framleis at den som ønskjer innsyn, må vise til ei bestemt sak. Det vil òg vere tilstrekkeleg å vise til eit bestemt dokument. Den som krev innsyn, må ikkje identifisere saka ved å vise til saks- eller dokumentnummer, men må gi ein karakteristikk av saka eller dokumentet som gjer at forvaltninga kan klare å finne fram til dei.

Føresegna mjukar opp identifikasjonskravet ved at det i rimeleg utstrekning kan krevjast innsyn i saker av ein bestemt art, til dømes alle saker om utsleppsløyve etter forureiningslova eller liknande. Dette kan vere nyttig for dei som ønskjer å setje seg inn i forvaltningspraksis på eit område. Skrankane som ligg i at slikt innsyn berre kan krevjast i rimeleg utstrekning,

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

tek sikte på den arbeidsbyrda forvaltningsorganet blir påført når det skal behandle kravet. Dersom organet ikkje har teknologiske verktøy for å finne fram til sakene, men må gjere det manuelt, vil det ikkje vere høve til å krevje innsyn i saker av ein bestemt art hos vedkommande organ, fordi dette vil innebære at organet blir påført ei urimeleg arbeidsbyrde.»

Raet nasjonalpark ble opprettet i desember 2016, og det er i løpet av disse 8 årene siden opprettelsen, fattet hundrevis av vedtak knyttet til nasjonalparken. Disse vedtakene må søkes opp manuelt i vårt saksbehandlingssystem.

Ut fra ovennevnte, mener vi at nedenstående innsynskrav er for bredt og/eller arbeidskrevende til å besvare. Kravet må spesifiseres til å gjelde en bestemt sak/et bestemt dokument, og saken/dokumentet må beskrives på en slik måte at det er mulig for å oss å finne frem til saken/dokumentet.

Vi minner om at det er fri tilgang for allmenheten til enkeltvedtak på miljøområdet, via Miljøvedtaksregisteret. [Miljøvedtaksregisteret](#)

I tillegg ligger møteinnkallinger og møteprotokoller offentlig ute på styrets hjemmeside. [Nasjonalparkstyre | Møtedokumenter](#) Unntaket er dokumenter fra møtet 21.mars 2025 ettersom det var sykefravær i perioden før/etter møtet og protokollen ble signert 2.4.25. De vil legges ut fortløpende.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder
Miljødirektoratet

Postboks 504
Postboks 5672 Torgarden

4804 ARENDAL
7485 TRONDHEIM

Arkivsaksnummer: 2024/11042-7

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 20.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	22/25	28.05.2025

Endret søknad Botneveien 54 - Riving og gjenoppføring - Arendal kommune - Raet nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Raet nasjonalparkstyre gir med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark gir tillatelse riving ev eksisterende fritidsbolig og oppføring av ny fritidsbolig til verneforskriften § 3 fjerde ledd e).

Det gis tillatelse til kjøring med materialer under arbeidet jf verneforskriften § 9 4.ledd c). Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- En mer utfyllende beskrivelse av endelig utforming, inkl mønehøyde, fasade, og plasseirng i terreng skal godkjennes av forvalter før byggestart.
- Det kan settes opp en ny fritidsbolig som øker eksisternede FBA med inntil 10 m2 på samme tomt som nåværende fritidsbolig. DVS at total bygningsmasse samlet i ett bygg skal være med maksimalt FBA 94 m2.
- Alle boder etc skal fjernes.
- Grunnarbeider skal utformes med enten ringmur eller plate støpt på morenemasser. Det tillates graving inntil 50 cm ned for planering og støping av ringmur.
- Det skal benyttes panel/kledning og tak som med nøytrale toner som går i ett med naturen i området
- Mønehøyde skal ikke overstige den som er på eksisterende fritidsbolig
- Alt avfall skal fjernes fra nasjonalparken og leveres på egnet avfallsmottak.
- Frakt og tilkjøring av materialer skal foregå så skånsomt som mulig uten å skade vegetasjon og geologi. Traseen for VA bør fortrinnsvis benyttes.

Tiltaket skal være igangsatt senest tre år fra denne dispensasjonen ble gitt. Tiltaket kan kreve tillatelser etter annet lovverk.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

Saksopplysninger

Lisa Gabrielsen søker på vegne av sine foreldre om et tilbygg til Botneveien 54 i Arendal kommune. Eier er Glen Gabrielsen.

Fritidsboligen ligger i et eldre hyttefelt sør for Alvekilen og består av bod på 5,2 m2, hytte på 61,4 m2 og veranda på 18 m2. Totalt er dette 84 m2. Hytta søkte opprinnelig om et tilbygg på 20 m2, og forvalter hadde innstilt på 10 m2. Før styrtes behnadling i mars ble søknaden endret til riving og oppføring av ny hytte fra Rindal-hyttene.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl.res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Verneforskriften § 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger, gjerder, anlegg og innretninger (..) o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 3 fjerde ledd

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

a) ombygging av, og mindre utvidelser samt bruksendring av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen.

e).riving av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med inntil samme størrelse og for samme bruk.

Forvaltningsplan

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, punkt 3.3.6 er det gitt retningslinjer for byggetiltak for fritidsbolig:

Eksisterende FBA på eiendommen	FBA-grense for nytt tiltak
Ca.20-30 m ²	Ca.30 m ²
Ca.30-50 m ²	Ca.25 m ²
Ca.50-70 m ²	Ca.20 m ²
Ca.70-90 m ²	Ca.10 m ²
>90 m ²	<2 m ²

Fritidseiendommer – utforming

Dispensasjonssøknader vil fortsatt gjennomgå skjønnsmessige vurderinger, hvor de faktiske forhold i hver enkelt sak som: eksponering, beliggenhet, terrengvurderinger og landskapsvurderinger mv. vil være avgjørende for utfallet. Retningslinjene er ment å gi signaler som kan styre søknader inn mot hva som er realistisk å oppnå dispensasjon for på den enkelte eiendom.

- Tiltak der man utnytter allerede bebygd areal er å foretrekke. Fotavtrykket av den totale bygningsmassen bør bli minst mulig. Det vil si at man kan søke om å ombygge en type bebygd areal til et annet formål. Eksempel nr.1: Rive anneks for å oppføre tilbygg. Eksempel nr. 2: Fjerne deler av veranda for å oppføre mindre tilbygg. Arealregnskapet vurderes i den enkelte sak.
- På de større hyttene (hytter over gjennomsnittet FBA 90-350 m²) er FBA-grensen på <2 m² ment som en "sikkerhetsventil" som kan vurderes i spesielle tilfeller.
- Ved påbygg skal bygget fremstå lavest mulig i terrenget. Mønehøyden på eksisterende hytte skal være retningsgivende.
- Takvinkel og takdekke, gavl og raft skal være i tråd med bygningen ellers.
- Dispensasjon til bygging av terrasse, levegg eller skillevegg utendørs, kan normalt ikke påregnes.
- Det skal alltid tilstrebes å bygge minst mulig eksponert. Dette vil i mange tilfeller være på baksiden av bygget, bort fra sjøsiden, stier, åpne områder osv.
- Bruk av store blanke flater (som vinduer) bør begrenses for å unngå stor landskapspåvirkning.
- Det anbefales bruk av jordfarger og/eller grånende tre for å begrense kontrasten mellom bygninger og terrenget.
- Terrenginngrep som sprengning og graving mv. skal unngås

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften.

Presedens

Alle utvidelser og byggetiltak vil bidra til en økt nedbygging av verneområdet. Det er lagt inn et 10% handlingsrom som er ivarettatt med retningslinjene i forvaltningsplanen. Det er lite grunnlag for presedens såfremt disse følges.

Vurdering

Verneforskriften § 3 slår fast at alle inngrep inkludert tilbygg og varige/midlertidige bygninger i utgangspunktet er forbudt. Det er i ledd 4 e) gitt en åpning for å søke om å rive og gjenoppføre blant annet bygg med inntil samme størrelse og bruk.

Det omsøkte tiltaket faller inn under §3 4.ledd e)

Totalt FBA på eiendommen er $61,4 + 5,2 + 18 = 84\text{m}^2$. Jf retningslinjene for FBA kan man da søke om ca 10 m². Søknaden ber om 20 m², noe som kan tyde på at man har tolket retningslinjene feil.

Søknaden er noe mangelfull mtp plassering og utforming av hytte.

Riving og gjenoppføring med noe utvidelse av FBA bidrar til en bit-for-bit nedbygging av nasjonalparken og kan påvirke landskap, friluftsliv, geologi, naturmiljø m.fl. Retningslinjene er vedtatt for å avgrense denne nedbyggingen, men hvert enkelt tiltak skal vurderes separat.

På denne eiendommen vil riving av alle bygg føre til at fritidsboligen vil virke mindre privatiserende og utnytte tomten på en god måte. Et tilbygg på 20 m² vil gå ut over de ytre rammene for eksisterende fritidsbolig. Forvalter vurderer at 10 m² jf retningslinjer kan innvilges som utvidelse av eksisterende FBA.

Det er en noe opparbeidet naturtomt der det er gjort vedtak om innføring av VA anlegg i forbindelse med en samlet søknad til hyttene i området. Det er heller ingen turstier som krysser eiendommen og den er ikke synlig fra sjøsiden.

Samlet belastning får betydningen gjennom en gradvis nedbygging, men er tatt høyde for gjennom retningslinjene. Økosystembelastning (jf nml § 10) anses som begrenset ettersom tiltaket utnytter hagetomt, og vurderes oppveid av reduksjon av utslipp ved påkobling til VA anlegg på fritidsboligen.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) i området er godt og basert på feltbefaringer samt innhenting av kunnskap fra verneprosess, kartlegginger og offentlige funn. Det er ingen registrerte naturtyper i området. Det er registrert flere rødlistede arter i området og en del arter av stor forvaltningsinteresse. Dette er hovedsakelig småfugl, men området er også kjent for flaggermus.

Føre-var-prinsippet (§ 9) er vurdert å være mindre aktuelt ettersom kunnskapsgrunnlaget er godt.

§ 11 forutsettes ivaretatt gjennom vilkår for gjennomføring og § 12 vurderes som lite aktuell i saken.

Det vil være behov for tilkjøring og frakt til og fra eiendommen i forbindelse med tiltaket, fremkommet i dialog med eier på befaring.

Forvalter anbefaler derfor at det gis en dispensasjon jf § 9 4.ledd c) i verneforskriften. Det er en enkel adkomst fra Botneveien til fritidsbolig, men deler av traseen er smal og man bør ta hensyn til dette under transport.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at søknaden gis riving og gjenoppføring med en utvidelse på 10 m² til totalt 94 m² med vilkår. Det bør også gis tillatelse til motorisert ferdsel for frakt av materialer med vilkår.

60

800
1000
1200
1400
1600
1800
2000
2200
2400
2600
2800
3000
3200
3400
3600
3800
4000
4200
4400
4600
4800
5000
5200
5400
5600
5800
6000
6200
6400
6600
6800
7000
7200
7400
7600
7800
8000
8200
8400
8600
8800
9000
9200
9400
9600
9800
10000

678

Fra: Lisa Gabrielsen[lisa.gabriel73@gmail.com]

Sendt: 09.04.2025 10:47:28

Til: Postmottak SFAG;Gulbrandsen, Jenny Marie;Gulbrandsen, Jenny

Marie[sfagpost@statsforvalteren.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no]

Tittel: Til Nasjonalparkstyret v/Jenny Gulbrandsen: oppfølging av byggesøknad Botneveien 54

Hei,

jeg viser til telefonsamtale mandag denne uken og sender her samlet den informasjonen til byggesøknaden jeg har sendt på epost tidligere.

Jeg søkte opprinnelig om tillatelse til et tilbygg på Botneveien 54 i november 2024. Se vedlegg 1

Etter nærmere vurdering av tilstanden på eksisterende bygg og med rådgiving fra Arendal kommune søker jeg om tillatelse til å rive eksisterende og sette opp erstatningshytte fra firma Rindalshytter på samme sted. Se vedlegg 2 og 3.

<https://www.rindalshytter.no/>

Jeg legger ved noen bilder av eksisterende bygg og noen tegninger fra Rindalshytter som eksempel.

Ta kontakt med meg når som helt om det er spørsmål jeg kan besvare når det gjelder søknaden og prosessen videre. Jeg kan kontaktes på mail og på mobil 48152063

På forhånd takk!

Vennlig hilsen

Lisa Gabrielsen

+ 47 481 52 063

Arkivsaksnummer: 2025/4209-3

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 20.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	23/25	28.05.2025

Søknad om elbåt brygge på Marex- Sømskilen- Raet NP - Grimstad kommune

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd g) tillatelse til Hasseltangen AS for bryggeanlegg for friluftslivet og El-båtlading på 58/37 i Grimstad kommune

Tillatelsen er gitt med vilkår

- Bryggens 2 båtplasser uten lademulighet skal merkes med to dagers oppholdstid og man kan ikke ta betalt for plassen.
- Det er tillatt å ta betalt for strøm/avgift ved påfylling og andre tjenester som ytes til besøkende.
- Oppholdstiden på ladeplasser skal også merkes med inntil to dager/48 timer for å sikre at plassene sirkulerer.

Tiltaket kan være søknadspliktig etter andre lovverk

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

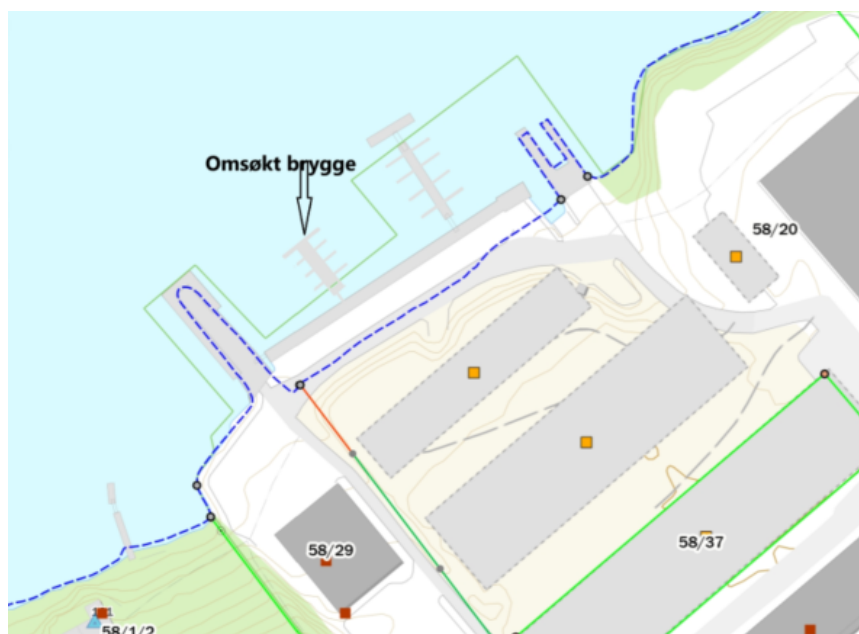
Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 GO-LEIF Anbefaling.pdf
- 2 El båt brygge.png
- 3 Søknad - Raet nasjonalpark - Grimstad - Hasseltangen - Sømskilen - anleggelse el-båt brygge - Hasseltangen AS

Saksopplysninger

Hasseltangen AS søker om tillatelse til å etablere en el-båtbrygge på eiendommen 58/37 som ligger omsluttet av Raet nasjonalpark. Området er regulert til næringsformål, og mest kjent er bedriften Marex AS. På området er det båtoplegg, drivstoffanlegg og salg av båter mm.

Grensen for verneområdet i sjø er tatt utenfor de fastmonterte bryggemodulene. El-båtbrygga er omsøkt som en løs modul på 20 meter med plass til 8 stk ladeplasser, først og fremst småbåter/lystbåter. Dette er en del av en nasjonal satsning og det er søkt og innvilget midelr fra Agder Fylkeskommune i prosjektet GO-LEIF. De to øvrige plassene på brygga vil gjøres tilgjengelige for allmennheten som åpne båtplasser.

Liggetiden for båter med behov for lading kan være opptil 48 timer, så kapasiteten må være rosmelig på antall. Foreløpig er det få el-båter, men dette forventes å øke ved økt tilgang på fasiliteter. Solceller på lagerbygg/driftsbygg på eiendommen vil bidra med kortreist og fornybar strøm.

Tiltaket er fullstendig reversibelt, og det søkes om en permanent tillatelse, sekundært en 10-årig mildertidig tillatelse.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke*.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. Kart

I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger (...) opplag av båter, bøyelegging av båter(...)bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

g) bygging av nye konstruksjoner og installasjoner, oppsetting av nye skilt og merking av stier, for å legge til rette for friluftsliv i tråd med forvaltningsplan.

Forvaltningsplan

Fra utkastet til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark

Brygger og fortøyningsplass:

Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

Vedlikeholdsmudring:

I NP skal vedlikeholdsmudring kunne fortsette for eksisterende brygger og anlegg, hvor mudring tidligere har vært gjennomført. Dette er søknadspliktig. Mudring er normalt strengt regulert i annet lovverk og må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Oppbevaring av båt på land:

Joller kan trekkes på land for midlertidig oppbevaring. Dette gjelder mindre båter som trekkes på land ved egen båtplass eller båtfeste uten bruk av motorredskap/kran. Det er ikke anledning for vinterlagring av båter på land i nasjonalparken.

Og om friluftsliv og tilrettelegging

Valgfrihet og verneverdier

Friluftslivsutøveren skal i størst mulig grad kunne velge hvor han/hun vil ferdes innenfor nasjonalparken. Samtidig skal ikke friluftaktiviteten være til skade for verneverdiene. Ved behov skal derfor forvaltningsmyndigheten søke å styre ferdselen bort fra spesielt sårbare områder.

Hensynsfull forvaltning

Forvaltningstiltak skal i størst mulig grad utformes slik at brukeren ikke opplever at ferdselen blir unødig regulert. Nødvendig styring av ferdselen skal fortrinnsvis skje gjennom informasjon eller kanalisering gjennom positive tiltak. Strengere håndheving og reaksjoner skal først og fremst benyttes i forbindelse med bevisste overtredelser av reglene i sårbare områder. Merk likevel ferdselsforbudet i sone A.

Tilrettelegging

All tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel skal være i tråd med DN-håndbok 27 Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv (2006) og Merkehåndboka (2009). Nasjonalparken forvaltes i to hovedgrupper av øyer/områder med tanke på tilrettelegging: Tilrettelagte og ikke tilrettelagte. Graden av tilrettelegging vil variere. Ved all tilrettelegging skal det vurderes konkret om tiltaket kan og bør ha universell utforming. Der universell utforming ikke er forenelig med verneformål og/eller verneverdier, skal det tilstrebes så god tilgjengelighet som mulig.

Vedlikehold

Vedlikehold omfatter ikke ombygging og utvidelse, og skal skje på en slik måte at stier, skilt, bruer og løyper opprettholdes uten å endre karakter. Dette innebærer bruk av materialer, løsninger og teknikker som ikke vesentlig skiller seg fra det som tidligere er benyttet.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften.

Unntaksbestemmelsen i §10 som viser til nml § 48 er ikke benyttet ettersom tiltaket brygger er omtalt under § 3 i verneforskriften

Presedens

Det er stort utbyggingspress på arealer i strandsonen. De fleste søknadene kommer fra private som vil gjøre tiltak på egen eiendom. Det er få tiltak som gjøres for å legge til rette for friluftslivet, både fordi det er lite tilgang på egnete arealer og fordi svært få private ønsker å tilrettelegge for friluftsliv. Faren for presedens er derfor lav.

Vurdering

Verneforskriften § 3 fjerde ledd g) åpner for etablering av brygger til friluftslivet og det er på denne hjemmelen tiltaket er søkt inn. Forvaltningsplanen omtaler denne bestemmelsen, men angir ingen retningslinjer eller krav til brygger foreløpig. Denne bestemmelsen har vært benyttet tidligere, blant annet på Jerken og Tromlingene. I begge tilfeller var det Arendal kommune som søkte og bryggene var finansiert med midler til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder. Det er ytterst sjelden at private (næringsdrivende) søker om tilrettelegging for friluftslivet.

Forvalters vurdering er at omsøkt tiltak er i tråd med hjemmelsgrunnlaget i § 3 fjerde ledd g). Vurderingen videre vil basere seg på om påvirkning på verneverdier vil kunne avvises med vilkår, og om tiltaket bør tillates.

Verneverdiene i dette området er i godt dokumentert gjennom verneprosessen og naturdatabaser. Det er registrert flere viktige hekkelokaliteter i området, og årlig registreres flere rødlistede fugler under hekkeperiode og trekk. Sømskilen har flere viktige ålegressforekomster, men ingen av dem er i direkte konflikt med tiltaket, som er søkt til en allerede nedbygd strandsonen med reguleringsplan, og der selve strandsonen er utenfor vernområdet. Det vil kun være den ytre delen av bryggeanlegget som berører nasjonalparken.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold og effekter av omsøkte tiltak, jf. nml. § 8, anses på bakgrunn av dette som godt, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor ikke vekt i vurderingen.

Friluftslivet er en del av de verdiene som skal ivaretas i nasjonalparken, og det er et stort antall fritidsbåter som ankommer Sømskilen hvert år, spesielt i høysesong juni - august. Tiltak i nasjonalparken og andre steder viser at man oppnår en samling av ferdsel og dermed redusert belastning på både sjøfugl og ålegress ved å tilrettelegge med friluftslivsbrygger. Slik sett vil en gunstig plassert og godt tilrettelagt friluftslivsbrygge redusere den samlede belastningen for naturverdiene. Landskapet er allerede preget av en del bryggekonstruksjoner i området, og både av hensyn til ulike grupper brukere og landskapsbildet vil det være gunstig å samle bryggekonstruksjonene til Hasseltangen AS sin eiendom. Det er per nå mulig å fortøye båt eller gå i land på Hasseltangen, men ingen landfaste friluftslivsbrygger med liggetid i denne delen av nasjonalparken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (nml. § 10) er vurdert til å være av begrenset omfang da tiltakene uansett utforming vil ha en samlende effekt på friluftslivet og ingen av de foreslåtte vedtakene vil være i direkte konflikt med ålegress. Bryggeanlegg vil gi en redusert forstyrrelse på sjøbunn rundt bryggeanlegget ved at ligging på svai reduseres. For å sikre dette bør det settes vilkår om varighet på opphold i vedtaket. Videre vil muligheter for å lade el-båt medføre en reduksjon i støy fra motorbåter, ettersom el-

båter er mer stillegående og generelt kan forventes å kjøre rolig/økonomisk. Dette vil på sikt trolig gi mindre forstyrrelse på både dyreliv og annet friluftsliv.

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at tiltaket gis tillatelse med vilkår.

Anbefaling for etablering av båtplasser og infrastruktur

Som norsk prosjekteier for Interreg-prosjektet GO:LEIF [<https://interreg-oks.eu/dansk/larosatkende/projektbanken/projekt/goleif.1477.html>] vurderer Agder fylkeskommune i samråd med øvrige norske prosjektpartnere Marex Service Senter [<https://www.marexservicesenter.no>] som en fornuftig plassering av lademuligheter for elbåter, og anbefaler overfor at nødvendige tillatelser blir gitt for etablering av nødvendige båtplasser og infrastruktur.

Fylkeskommunen er klar over at destinasjonen per i dag ikke er en del av ladekartet i ladeplan [<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/kutte-utslipp-av-klimagasser/klimasats/2021/ladeplan-for-elbater-fra-agder-til-indre-oslofjord/>], men forstår at den kan passe godt inn blant de anbefalte punktene i forhold til tilgjengelighet både fra sjø og land og plassering i forhold til Raet nasjonalparken.

Elbåter med hjemmehavn i Arendal og Grimstad vil sannsynligvis dra stor nytte av den tryggheten som lademuligheter på Fevik vil gi. For elbåter som passerer langs Sørlandskysten, vil denne destinasjonen tilby lademuligheter uten behov for å gå inn i de travle gjestehavnene i byene

Karsten Aust
Norsk prosjektleder
GO:LEIF
karsten.aust@agderfk.no

X: 483482.34, Y: 6472141.97

adresse i nærheten

Sømsveien 173

postnummer

4870

breddegrad

58.389783

høyde over havet

5.8

kommune

Grimstad

poststed

Fevik

lengdegrad

8.717480

Matrikkelenhet

Grunneiendom - 4202 58/24

687

Fra: Espen Aalrud[espen@marex.no]

Sendt: 12.12.2024 16:33:55

Til: Gulbrandsen, Jenny Marie;oystein.moretro@politiker.grimstad.no;Grimstad kommune;marius.raael@grimstad.kommune.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;oystein.moretro@politiker.grimstad.no;Postmottak@grimstad.kommune.no;marius.raael@grimstad.kommune.no]

Kopi: Stian Wesøy[stian@marex.no];Thomas Aalrud[thomas@marex.no];

Tittel: Søknad om brygge til el-båtladning og mindre reguleringsendring

Til Grimstad kommune og Styret i Raet Nasjonalpark.

Viser til tidligere samtale med Jenny Gulbrandsen samt til innsendt søknad ang. anleggelse av brygge på Hasseltangen.

Hasseltangen as ønsker å utsette flytebrygge for lading av elbåt.

Fylkeskommunen ved Karsten Aust har vært på befaring og sett plassering og størrelse av el-båtbrygge på vårt område og vil via GO LEIF kunne støtte deler av dette økonomisk.

Fylkeskommunen anbefaler at nødvendige tillatelser blir gitt.

Se uttalelse i vedlegget fra Fylkeskommunen navngitt GO-LEIF.

Tiltaket ligger i naturlig tilknytting til industriområdet men også ut i Nasjonalparken.

Festes til kai innenfor industriområdet og er en 20 meter lang flytebrygge.

El-båtlading vil være for allmenheten og er nødvendig for det politiske målet om større andeler av El-båt.

Vi har i dag fyllestasjon for både bensin og diesel som gjør plasseringen naturlig får båtfolket.

Vi trenger 8 stk ladeplasser for småbåter og lystbåter og ønsker å anlegge i tillegg to plasser dedikert til friluftsliv.

Disse to plassene vil være tilgjengelig for alle og skal ikke tildeles noen enkeltpersoner.

Liggetiden for lading av batteribank for lystbåter kan ta opp til 48 timer for full batteribank (fremdrift og service) derfor vil behovet for 8 stk være nødvendig.

Fremtiden er elbåt men det finnes nesten ikke ladeplasser langs kysten.

I dag begrenser dette hele utviklingen og salget av el-båter.

Dette vil vi gjøre noe med.

Vi vil anlegge solarpark på takene på Hasseltangen Industriområdet og vil kunne gi ren grønn strøm rett til ladingen.

Vi har allerede anlagt ny stor trafo på området for forberedelse til 400 volts lading. Dette er det dessverre ingen båtladestasjon som har det i dag.
Bryggen er anvist i tegning vedlagt.

Dette krever at kommunen gir **dispensasjon og/eller en mindre reguleringsendring**
Reguleringsplanen åpner i dag ikke for ikke flere båtplasser
Reguleringsplan er fra tiden før el båter var tilgjengelig.
Inngrepet er reversibelt.

Får å få til økning i elbåt må det en mindre reguleringsendring til.

Vi søker derfor om tillatelse til flytebrygge som anvist på tegning med en mindre endring av reguleringsplanen.

Subsidiært 10 års midlertidig dispensasjon.

Vi søker herved også Styret i Nasjonalparken om tillatelse til utsetting av brygge som vist på tegning

Ser frem til videre behandling.

Mvh
Espen Aalrud
Daglig leder
Hasseltangen as
91303066

Arkivsaksnummer: 2025/4043-2

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 24.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	24/25	28.05.2025

Søknad om etablering av bryggemodul for utleie i Sømskilen- Grimstad-Raet nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir med hjemmel i verneforskriften § 3 avslag til Kristen og Camilla Holst Kristensen for søknad om bryggeanlegg for privat bruk og utleie på 58/1 i Grimstad kommune.

--- slutt på innstilling ---

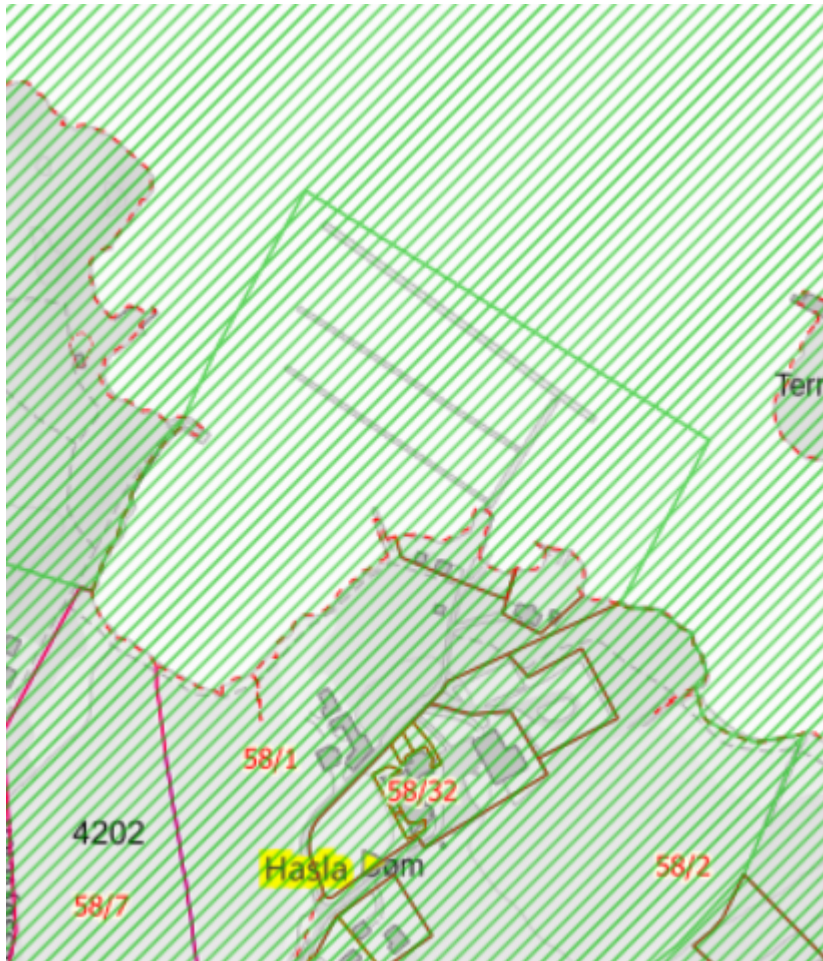
Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad utvidelse av brygge Søm Gård.pdf
- 2 3. Skisse NY plassering brygge.pdf
- 3 2. Skisse forslag plassering brygge Tinglysning 0900-2014-0004.pdf
- 4 1. Rettsbok Tinglyst 0900-2014-0004.pdf

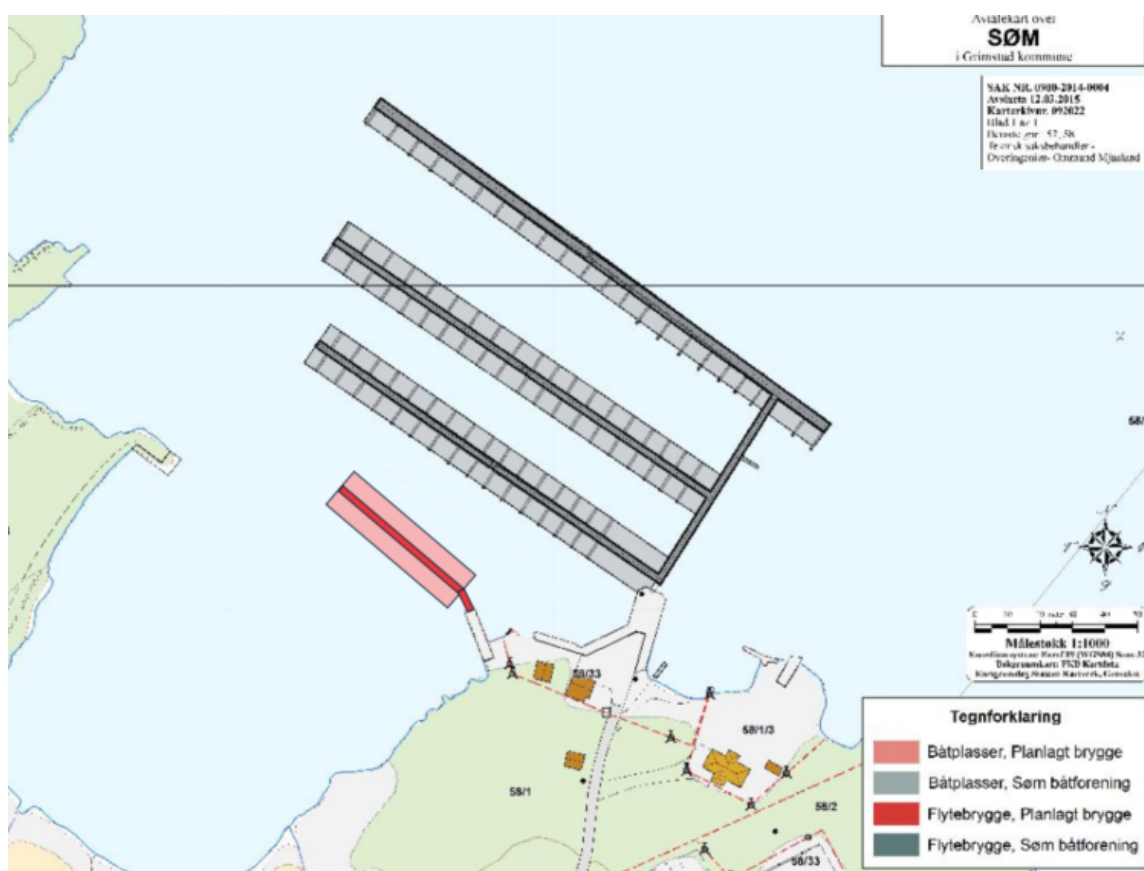
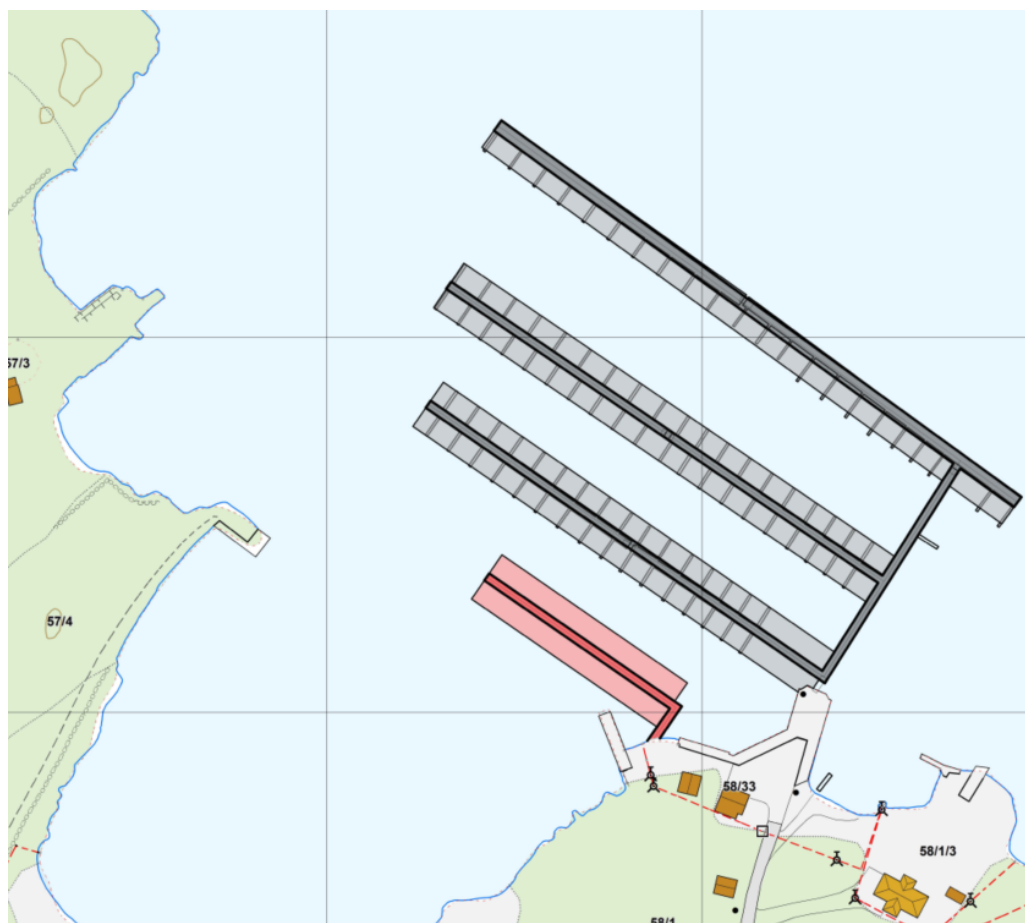
Saksopplysninger

Kristen Holst Kristensen ved Camilla Holst Kristensen søker om tillatelse til å etablere en flytebryggemodul på innsiden av anlegget til Søm Båthavn på Kristen H Kristensens eiendom 58/1. Området ligger i Søm landskapsvernområde og er regulert til LNF.

Brygga det søkes om skal ha 17 plasser, hvor Kristen skal leie ut 15 plasser og 2 plasser skal disponeres av Braathen på motstående side (eiendom 57/4). Området ikke regulert

Den tinglyste rettigheten inngått 12.03.2015 for plassering av flytebrygge er illustrert nedenfor. Søker ønsker en annen plassering ut i fra den allerede etablerte brygga til Kristensen. Denne er vist nederst.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Søm Landskapsvernområde ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke*.

Formålet med Søm landskapsvernområde fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med Søm landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- og kulturlandskap for denne delen av Skagerrakkysten med kvartærgeologiske forekomster og den varmekjære floraen som preger landskapet.

Allmennheten skal sikres anledning til natur og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging.

§ 3. Vern mot inngrep i landskapet

I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkningen av tiltak i området.

Med de unntak som følger av tredje og fjerde ledd er det forbud mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets særpreg eller karakter herunder vegbygging, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, hensetting av campingvogner, bobiler og maskiner, opplag av båter, graving, påfylling av masse, sprenging, boring, uttak og fjerning av større stein og blokker, mineraler eller fossiler, drenering, annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for:

f. *Drift og vedlikehold av småbåthavnen på Søm innenfor den arealmessige avgrensning av havnen som gjelder på vernetidspunktet. Dette gjelder også opplag av båter, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

g. *Bruk av eksisterende båtplasser.*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

a. *Ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

f. *Riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.*

g. *Utsetting av saltsteiner.*

Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

Forvaltningsplan

Fra utkastet til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm LVO:

Brygger og fortøyningsplass:

Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

Vedlikeholdsmudring:

I NP skal vedlikeholdsmudring kunne fortsette for eksisterende brygger og anlegg, hvor mudring tidligere har vært gjennomført. Dette er søknadspliktig. Mudring er normalt strengt regulert i annet lovverk og må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Oppbevaring av båt på land:

Joller kan trekkes på land for midlertidig oppbevaring. Dette gjelder mindre båter som trekkes på land ved egen båtplass eller båtfeste uten bruk av motorredskap/kran. Det er ikke anledning for vinterlagring av båter på land i nasjonalparken.

Side 67-68:

Småbåthavn

Innenfor SLVO ligger Søm småbåthavn som driftes av Søm båtforening. I verneforskriften er det gitt et unntak for drift og vedlikehold av denne småbåthavnen. Det samme gjelder båtopplag som foregår på en grusplass mellom båthavnen og Søm Allé. Den videre driften av anlegget må foregå innenfor den arealavgrensningen anlegget (båthavn og opplag) har på vernetidpunktet. Båthavnen har nå 192 båtplasser og er ferdig utbygd.

Småbåthavn og båtopplag

Den videre driften av anlegget må foregå innenfor den arealavgrensningen anlegget (båthavn og opplag) har på vernetidpunktet. Båthavnen har nå 192 båtplasser og er ferdig utbygd.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften.

Unntaksbestemmelsen i §10 som viser til nml § 48 er ikke benyttet ettersom tiltaket brygger er omtalt under § 3 i verneforskriften

Presedens

Det er mer enn 800 eiendommer med strandlinje i verneområdene Raet NP og Søm LVO. Flere av dem kan nok tenke seg å etablere bryggeanlegg både til eget bruk og utleie. Det er dermed stor fare for presedens.

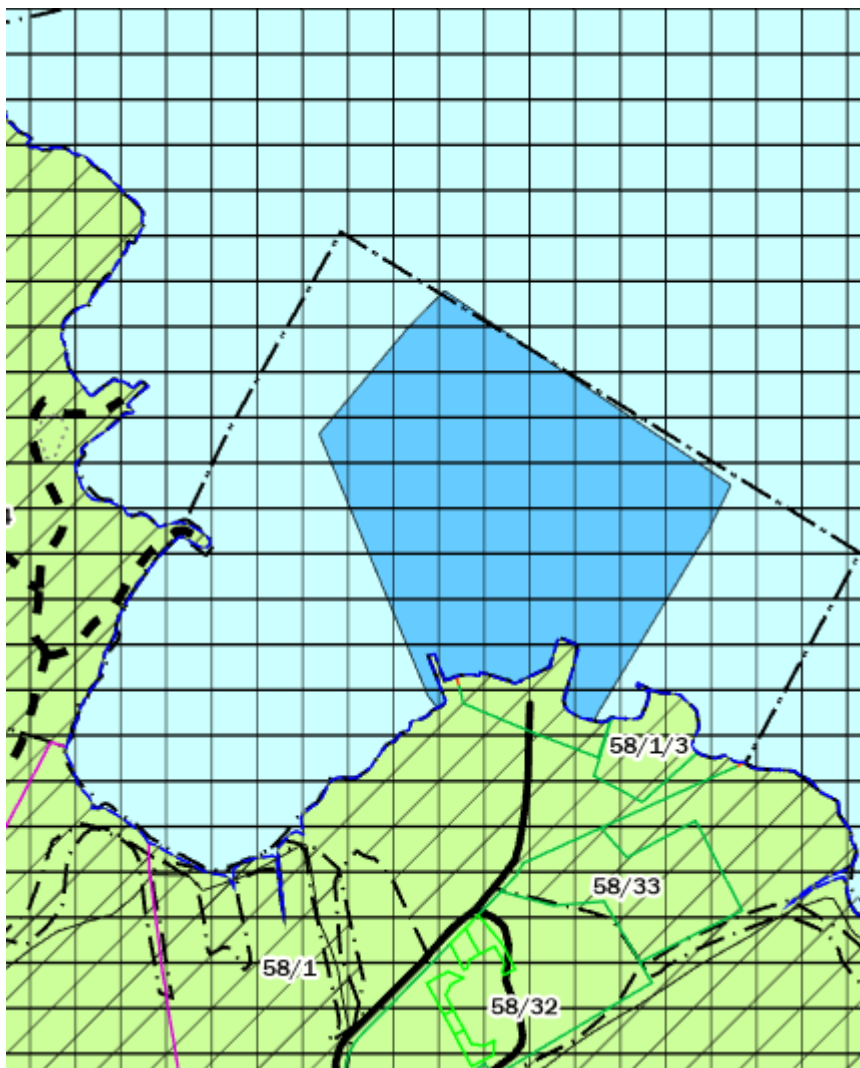
Vurdering

Verneforskriften § 3 omtaler tiltak som generelt er forbudt:

Med de unntak som følger av tredje og fjerde ledd er det forbud mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets særpreg eller karakter herunder vegbygging, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger...

Noen typer tiltak er omtalt spesielt med unntak, for eksempel tilrettelegging for friluftslivet og landbruksbygg. Brygger til privat bruk/utleie faller ikke inn under unntakene og det er derfor ikke hjemmel til å gi tillatelse. Ettersom anlegg og innretnigner allerede er oppført som forbudt, og det er presisert i forvaltningsplanutkastet at Søm Båthavn har nådd sin maksimale kapasitet på 192 båtplasser i tråd med reguleringsplanen, så finnes det heller ikke grunnlag for å vurdere tiltaket etter unntaksbestemmelsen i § 10 som viser til natumangfoldloven § 48. Grimstad kommune etterspør dessuten en reguleingsplan for tiltaket, og viser til at annen infrastruktur som kreves (parkering mm) må innfris. Søknaden antyder at parkering kan løses ved å bruke skogen på landarealet på 58/1, men motorferdsel og parkering i utmark i verneområdet er heller ikke tillatt.

Området er delvis innenfor arelaet til Søm båthavn og delvis LNF jf kart over planer i Grimstad Kommune. Forvalter kan ikke finne noen reguleringsplanbestemmelser for Søm båthavn. Det oppgis 250 plasser i søknaden, og leder for Søm Båthavn oppgir at de per i dag har ca 230 plasser i bruk og at 17 plasser er avgitt til Kristensen/Braathen i tråd med avtalen. Forvaltningsplanutkastet viser imidlertid til 192 plasser og at båthavnen er ferdig utbygd.

Imidlertid er kapasiteten i Søm båthavn allerede fullt utnyttet jf Forvaltningsplanutkastet. Forvalter har forsøkt å få klarhet i om det foreligger andre vedtak eller bestemmelser som angir antallet båtplasser i Søm Båthavn, og Grimstad kommune oppgir at det ikke finnes reguleringsplan for området. Derimot er det avsatt et areal til båthavn, og alle strukturer tilhørende båthavnvirksomhet må holde seg innefor denne plankartavgrensningen. Ut i fra søknadens skisse, så er deler av den omsøkte bryggemodulen klart utenfor planavgrensningen..

Det er heller ikke arkivert innspill fra parter i saken ifm verneprosessen ved etablering av Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde, til tross for at man i tinglysningsskildringen redegjør for en pågående prosess med nasjonalpark.

Verneverdiene i dette området er i godt dokumentert gjennom verneprosessen og naturdatabaser. Det er registrert flere viktige hekkelokaliteter i området, og årlig registreres flere rødlistede fugler under hekkeperiode og trekk. Sømskilen har flere viktige ålegressforekomster, men ingen av dem er i direkte konflikt med tiltaket, som er søkt til en allerede nedbygd strandsone. Denne delen av sømskilen benyttes mye av turgåere og noe av friluftsliv på sjø, men er et viktig langrunnt område for vadefugl. I perioder samler det seg flokker med svaner og gjess.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold og effekter av omsøkte tiltak, jf. nml. § 8, anses på bakgrunn av dette som godt, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor ikke vekt i vurderingen.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (nml. § 10) er vurdert til å være av begrenset omfang da tiltakene vil ha samme effekt på friluftslivet og landskapet som det eksisterende anlegget og ingen av de foreslåtte vedtakene vil være i direkte konflikt med ålegress. Havbunn og marine verider er heller ikke omfattet av verneformålet.

§ 12 i nml. vurderes ivarettatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at tiltaket ikke gis tillatelse. Verneforskriften for Søm LVO og forvaltningsplanbestemmelserne er mindre presise enn det som gjelder for Raet nasjonalpark, men forvalter tviler på at det var intensjonen at det skulle åpnes opp for utvidelser og etablering av private båtanlegg i landskapsvernområdet.

Til
Fylkesmannen i Agder
Raet Nasjonalparkstyret
v/ Jenny Marie Gulbrandsen

Fra
Kristen Holst Kristensen (og Helene Holst Kristensen / datter)
Grn./brn.: 58 / 1 Grimstad
Sømsveien 151
4870 Fevik
Tlf: 0047 90956541
Mail: helenehk88@hotmail.com

SØKNAD OM UTVIDELSE AV BRYGGEANLEGG – Søm Gård

I henhold til avtale «0900-2014-004 SØM» søkes det om følgende:

Bryggeplasser overtatt fra Søm Båtforening: 15stk – Kristensen
Nye båtplasser: 2stk – Braathen

Introduksjon av prosjekt

Som pratet om på telefon mellom Helene Holst Kristensen og Jenny Marie Gulbrandsen høst/vinter 2024/25 søker vi om byggetillatelse om å utvide bryggeanlegget tilknyttet gårdsbruket vårt.

Det ligger allerede en avtale fra jordskifteretten i bunnen der både Båtforeningen, kommunen, Braathen og jeg er enige om utførelsen av dette (se vedlegg 1). Den nye brygga skal være en tilleggsnæring på gårdsbruket, og slik som avtalen beskriver er hensikten å anlegge drift av båtplasser som et ledd i eiendommens næringsvirksomhet. Ifølge avtalen punkt.4 (se vedlegg 1) skal Kristensen på den nye brygga overta inntil 15 plasser av Søm Båtforenings tildelte kvote på 250 plasser og Braathen to nye plasser.

Det kan påpekes at dette har tatt noe tid før utført fra undertegning i 2015. Men jeg vil begrunne dette med at i 2018 ble jeg alvorlig syk og har ikke hatt kapasitet til å ta tak i dette før nå. Nå er også min datter mer involvert i driften, og har mulighet til å hjelpe meg.

Plassering

I samtaler med Søm Båtforening sensommer 2024 ønsker begge parter å flytte plassering av brygge noe fra den opprinnelige skissen i tinglysningen.

Kristensen ønsker å flytte utgang på den nye brygga til en forlengelse av den gamle, altså blir utgangen fra egen tomt (se vedlegg 3). I tillegg er det ønske fra Søm båtforening å øke avstanden mellom bryggene. I avtalen står det «29 meter mellom bryggene, målt senter til senter, forutsatt bruk av 6 meter bommer». I samtaler med Søm Båtforening presiserer dem at dette er veldig trangt og ønsker samme avstand som mellom egne flytebrygger, 38meter. Dette er etter deres

mening et minimum for å kunne manøvrere båtene ut og inn. Vi ønsker i utgangspunktet noe mindre, men vil i endelig søknad til kommunen bli helt enige om plassering.

Feste

Vi ønsker å feste bryggen på lik linje med andre brygger i Søm skilen. Vi har vært i kontakt med Sørlandsbrygga, som er det samme firmaet som har gjort jobb hos Søm Båtforening. Brygga skal forsvarlig festes på lik linje som nabobygga, med betongmoringer. Vi planlegger også å bruke utriggere.

Se vedlegg 3 for plassering og mer detaljer rundt plassering.

Verneforskrift

Vi vill understreke at denne bryggen skal ligge tett inntil et allerede etablert bryggeanlegg og vil ikke endre landskapet vesentlig. Havbunnen er mudderbunn og det finnes allerede andre brygger som er festet på samme måte med moringene som skal benyttes. Sørlandsbrygga står for montering av disse og vil plassere de forsvarlig og hensiktsmessig. I tillegg er dette et tiltak som er reversibelt hvis det skulle være aktuelt i fremtiden.

Parkering

Det er også et krav at ved utbygging av bryggen skal det være 6 parkeringsplasser (dekker opp parkeringsbehov på 0,4 per båtplass for Kristensen sine 15 plasser, Braathen skal parkere på egen eiendom). Disse ønsker vi å anlegge på egen eiendom så langt det lar seg gjøre. Planen er å plassere disse langs veien mot bryggeanlegget på venstre side i skogkanten. Akkurat plassering kan vi kanskje komme tilbake til, og gjerne ta en befaring på. Det er uansett en del av avtalen at hvis dette ikke godkjennes av de rette instansene, så skal vi kunne bruke parkeringen som Søm Båtforening har i dag. Slik at dette kravet allerede er møtt. Men det er ikke et ønske for oss, da vi vet de har det trangt allerede i høysesongen.

Byggesøknad og nabovarsel

Fordi kommunen krever ansvarlig søker av denne søknaden ønsker vi å søke Nationalparkstyret først, slik at denne kan legges ved. Da vet vi også at hvis det fra Nasjonalpark styret sin side ønskes noen endringer kan vi få dette inn før vi setter i gang en kostbar søknadsrunde til kommunen. Når vi kommer så langt vil vi sende ut offisielt nabovarsel. Men vi kan informere om at vi per nå har vært i kontakt både med Søm Båtforening og Braaten om prosessen.

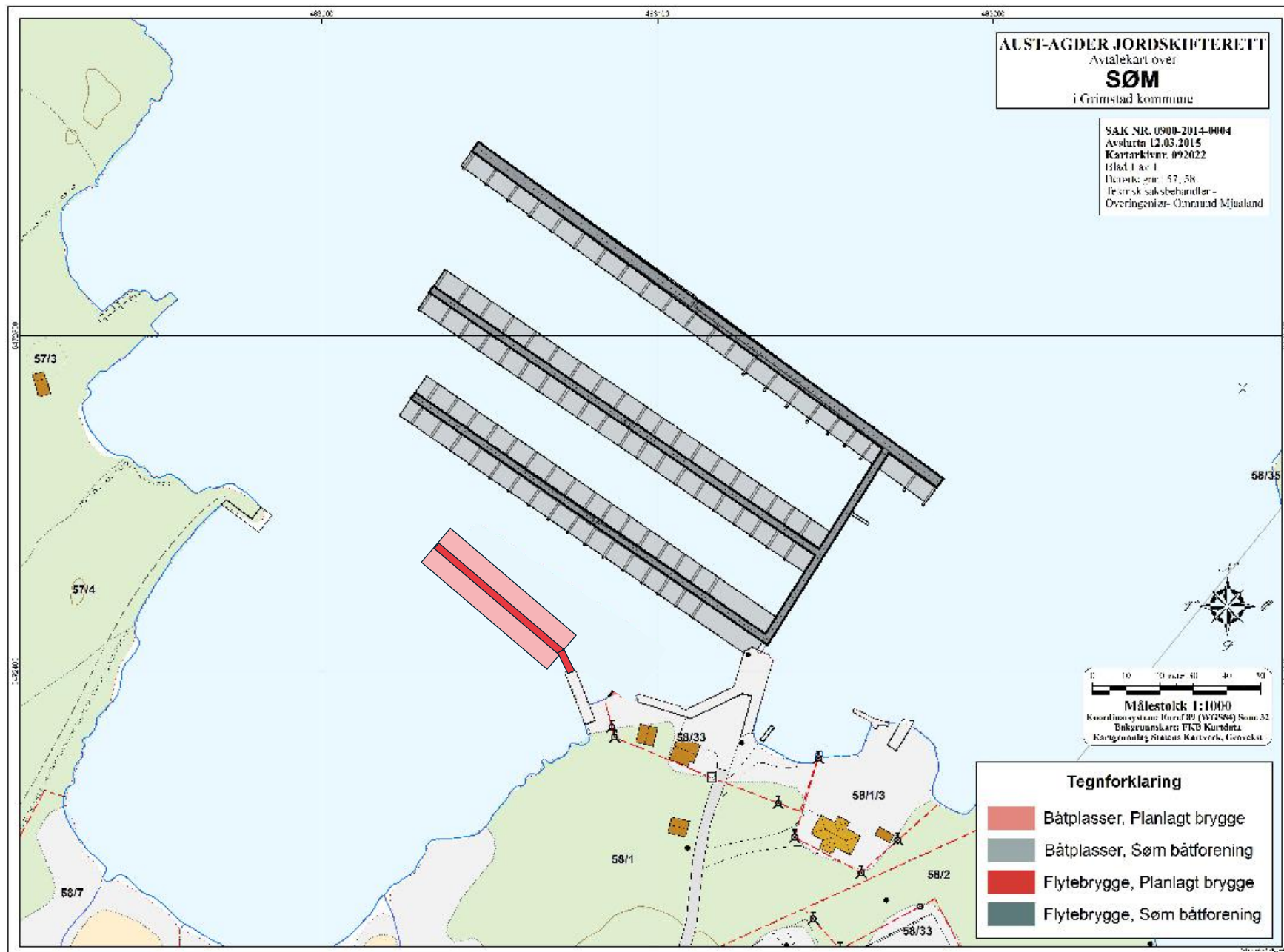
Mvh

Kristen Holst Kristensen / 92 16 09 08

(og datter, Helene Holst Kristensen / 90 95 65 41)

Vedlegg:

1. Rettsbok Tinglyst 0900-2014-004
2. Skisse forslag plassering brygga datert samtidig som tinglysningen
3. Skisse på ønsket NY plassering av brygge

Ny plassering av brygge

Til venstre ser dere ny ønsket plassering av brygge.
OBS: ikke målsatt skisse, men beskrivelse av plassering finner dere under.

Kristensen: 15 båtplasser
Braathen: 2 båtplasser
Totalt: 17 båtplasser

Kristensen er ansvarlig for søknad.

Vi ønsker utgang til ny brygge fra den gamle bryggen.
Dette for å ikke måtte bruke kommunal grunn og det dette innebærer.

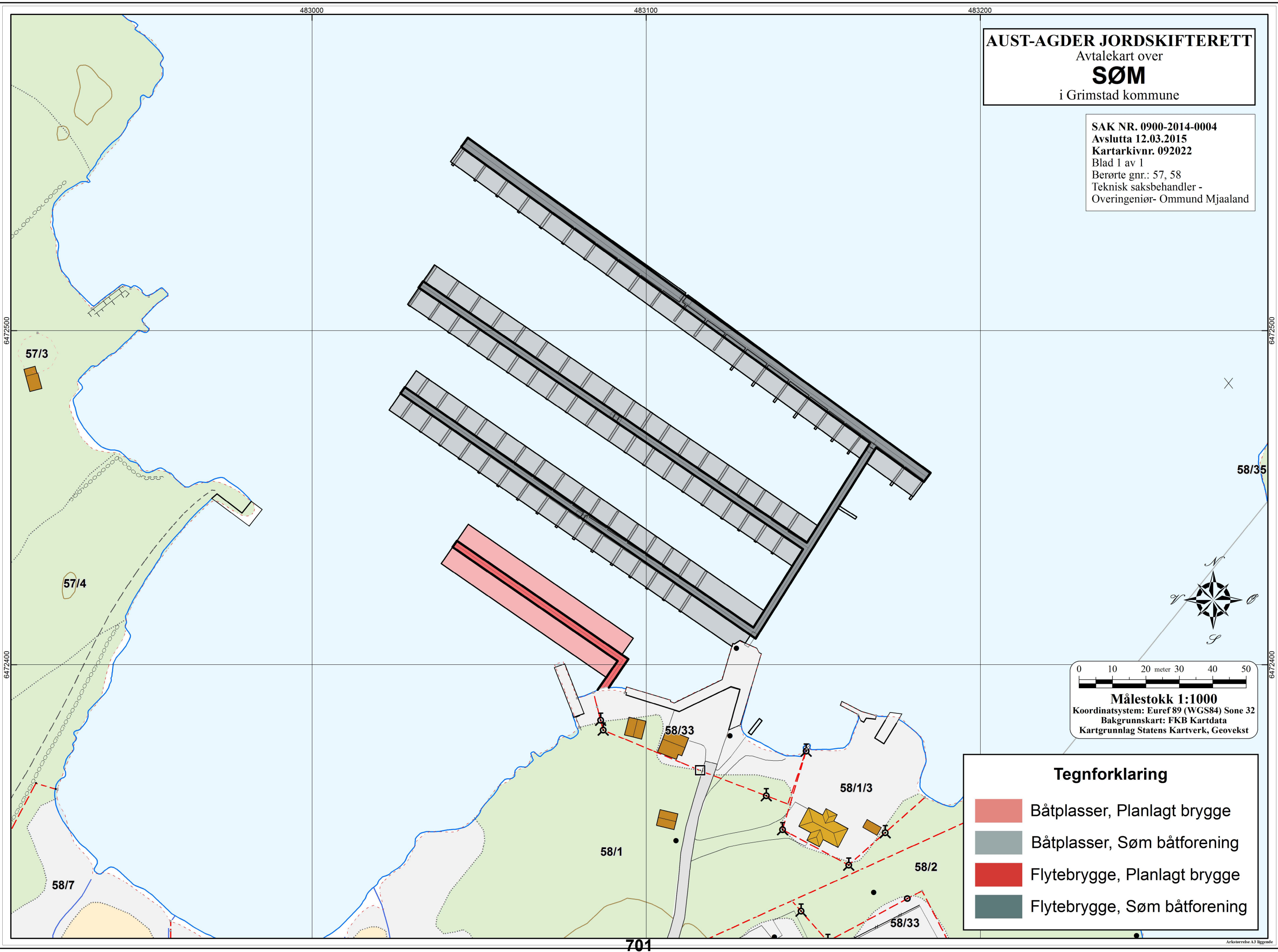
Det skal også presiseres at i avtale «0900-2014-004 SØM» står det at senter/senter fra Søm båtförening sin brygge til vår nye brygge skal det være 29meter senter til senter ved 6meter uteliggere. Her har Søm Båtförening ønsket en økning av avstand til 38meter som er lik den avstanden de har mellom egne flytebrygger. Dette mener de er et minimum for å få en funksjonell båthavn med nødvendig snuplass.

Mål ny flytebrygge
Lengde: 43,5 meter
Bredden: 2,4 meter

I tillegg skal det plasseres en landgang mellom gammel brygge og ny flytebrygge. Fordi det fra gammelt av ligger en del stein på utsiden av bryggen (den gangen gjorde de det slik for å forlenge brygga), blir plasseringen av ny flytebrygge på utsiden av disse. Mens landgangen kobler disse to bryggene sammen.

AUST-AGDER JORDSKIFTERETT
Avtalekart over
SØM
i Grimstad kommune

SAK NR. 0900-2014-0004
Avslutta 12.03.2015
Kartarkivnr. 092022
Blad 1 av 1
Berørte gnr.: 57, 58
Teknisk saksbehandler -
Overingeniør- Ommund Mjaaland

0 10 20 meter 30 40 50
Målestokk 1:1000
Koordinatsystem: Euref 89 (WGS84) Sone 32
Bakgrunnskart: FKB Kartdata
Kartgrunnlag Statens Kartverk, Geovekst

Tegnforklaring

- Båtplasser, Planlagt brygge
- Båtplasser, Søm båtforening
- Flytebrygge, Planlagt brygge
- Flytebrygge, Søm båtforening

RETTSBOK

Domstol:	Aust-Agder jordskifterett.
Møtedag:	12.03.2015.
Sted:	Jordskifterettens kontor på Fylkeshuset i Arendal.
Sak nr.:	0900-2014-0004 Søm.
Saken gjelder:	Spørsmål om båthavn.
Jordskiftedommer:	Olav Johansen, som enedommer etter jordskifteloven § 9 andre ledd.
Saken er krevd av:	Kristen Holst Kristensen.
Til behandling:	Avslutning av saken etter rettsmekling.
Parter:	Eier av gnr. 58/1, Kristen Holst Kristensen. Eier av gnr. 58/33, Grimstad Kommune v/Ordføreren. Bruksrettshaver på gnr. 58/33, Søm Båtforening v/Styret. Eier av gnr. 57/4, Lasse Roger Braathen ved Thomas A. Braathen.
Advokater:	Adv. Lars Ths. Rodvelt, Representerer Kristen Holst Kristensen Adv. Kim-Robert Danielsen, Representerer Søm Båtforening. Eiendommene ligger i Grimstad kommune.
Til stede:	Ingen av partene var innkalt eller til stede.

Saken ble rettsmeklet i møte 15. mai 2014. Det kom ingen innvendinger til undertegnede habilitet.

Eiendommen 57/3 var også innkalt til rettsmeklinga, men grunneier, Kjetil Bjønnum møtte ikke opp og har ikke fremmet krav overfor Båtforeninga. Han ble i dokument 9 gitt beskjed om at eiendommen ikke ble part i saken.

Partene benevnes heretter: Kristensen, Kommunen, Båtforeninga og Braathen.

Følgende dokumenter ble lagt fram:

1. Krav om sak fra Kristensen, kravskjema og brev fra adv. Lars Ths. Rodvelt, datert 16.01.2014.
 - 1.1. Avtale mellom Båtforeninga og Kommunen, datert 15.08.2001.
 - 1.2. Kartutsnitt 1:1000, datert 01.11.2005.
 - 1.3. Målebrev for 58/33, datert 15.08.2001.

- 1.4. Brev fra adv. Rodvelt til Båtforeninga, datert 22.06.2011.
- 1.5. Svarbrev fra Båtforeninga, datert 07.09.2011.
- 1.6. Kartutsnitt fra kommuneplanens arealdel.
- 1.7. Brev fra Fylkesmannen til Grimstad kommune, datert 20.08.2011.
- 1.8. Søknad fra arkitekt Bengt G. Michaelsen, datert 09.09.2008.
- 1.9. Brev fra Fylkesmannen til Grimstad kommune, datert 02.06.2009.
2. Brev fra Båtforeninga til jordskifteretten, datert 19.03.2014.
 - 2.1. Kartutsnitt.
3. Innkalling til rettsmekling, datert 02.04.2014.
 - 3.1. Flyfotokart, målestokk 1:1000.
 - 3.2. Kart, målestokk 1:1000.
4. Prosesskriv fra Båtforeninga ved adv. Kim-Robert Danielsen, datert 14.05.2014.
 - 4.1. Innspill til kommuneplanen 2006-18 fra Båtforeninga, datert 05.11.2005.
 - 4.2. Båtforeningas oppsummering av prosessen rundt vedtakelse av verneplan og utviding av båthavna.
 - 4.3. Utsnitt av endret kommuneplankart 2006-2018 med tegnforklaring.
 - 4.4. Fylkesmannens vedtak om utvidelse, datert 23.07.2008.
 - 4.5. Vedtak fra Grimstad kommune, datert 22.09.2008.
 - 4.6. Kart datert 01.11.2005, påført vanndybder 18.04.2007.
 - 4.7. Kartutsnitt med båthavnas plassering i kommuneplanens arealkart.
 - 4.8. Flyfotokart, målestokk 1:2500.
 - 4.9. Illustrasjonsskisse med sjødybde og sektorer.
 - 4.10. Flyfotokart over bryggeanlegg på 59/209.
5. Fullmakt fra ordfører Hans Antonsen til Heidi Sten-Halvorsen, Petter Tobiassen og Hallvard Bjørgum, datert 08.05.2014.
6. Fullmakt fra Lasse Roger Braathen til Thomas Alexander Braathen, datert 14.05.2014.
7. Protokoll fra rettsmeklingsmøte 15.05.2014.
8. E-post fra Thomas Braathen, datert 19.05.2014.
9. Brev til parter og advokater, oversending av protokoll fra mekling og utkast til avtale, frist for innspill. Partsforhold, datert 27.05.2014.
 - 9.1. Utkast til avtale, datert 27.05.2017.
 - 9.2. Kartskisse over eventuell utvidelse.
10. Avtale undertegnet av ordfører 05.03.2015.
11. Avtale undertegnet av Båtforeninga ved Gunnar Berntzen 10.03.2015.

Om behandling av saken gjør jordskifteretten slikt

Fremmingsvedtak.

Saken dreier seg om bruk av sjøareal og hva som ligger i strandretten. Er Båtforeningas bryggeanlegg privatrettslig i konflikt med naboeiendommenes interesser?

Dette spørsmålet er ikke rettslig avklart av jordskifteretten, men partene har i stedet løst saken ved å komme til en avtale for utviding av båthavna der Kristensen kan bygge femten nye plasser og Braathen to.

I og med at avtalen innebærer nybygging som krever offentlige tillatelser er det gjort forutsetning om at slike tillatelser vil bli gitt. Dersom tillatelsene ikke blir gitt, vil partene kunne kreve ny sak for jordskifteretten. De vil selvsagt også kunne bringe den inn for de ordinære domstoler.

Siden det ville være lite fornuftig å legge arbeid i en privatrettslig avtale om noe som forvaltningen helt klart vil si nei til, har jeg forhørt meg litt med aktuelle ansatte hos Fylkesmannen.

Området vi er i skal sannsynligvis bli del av Raet Nasjonalpark, men formålet med en nasjonalpark kan neppe være å verne båthavner. Dermed kan det aktuelle området, som er avsatt til båthavn i kommuneplanen, bli tatt ut av nasjonalparken. Siden det allerede er en del av landskapsvernområdet, vil det måtte søkes om dispensasjon i forhold til verneforskriften for landskapsvernet. Slik jeg oppfatter det er det langt fra sikkert at det vil bli gitt tillatelse, men jeg antar at ei planlagt brygge på innsida av dagens brygger neppe vil være kontroversiell. Den vil ikke sperre for nye siktsektorer og den ligger innenfor det området som allerede er avsatt til småbåthavn i kommuneplanens arealdel.

Dette ble undersøkt like etter rettsmeklingsmøtet.

Min konklusjon var at oddsen for å få forvaltningsmessig tillatelse var god nok til at det var verd å jobbe videre med å få til en minnelig, privatrettslig avtale.

Etter rettsmeklinga har det så foregått en lang forhandlingsprosess mellom hovedpartene: Kristensen og Båtforeninga ved deres advokater. Jordskifteretten har vært involvert i dette gjennom e-postveksling og telefoner. Dette har tatt lang tid, men midt i februar i år var Kristensen og Båtforeninga enige om en ordlyd som begge parter kunne akseptere. Denne har så vært sendt til Kommunen og til Braathen for godkjenning.

Det ble sendt en del e-poster, utkast og justeringer fram og tilbake før den endelige utforminga. Disse tas ikke inn som dokumenter i saken.

Etter dette har Braathen også godtatt avtalen. Det eneste som er endret er ordlyden om formålet med båtplassene for Braathen selv.

Alle fire parter har dermed godkjent avtalen.

Ordfører i Grimstad kommune og Båtforeninga har dessuten signert og returnert hvert sitt eksemplar av avtalen, jamfør dokument 10 og 11.

Jordskifteretten ser på avtalen som en bruksordning mellom partene. Denne er altså gjort uten at det er tatt stilling til det underliggende rettsforholdet om hvem som bestemmer over hvilke sjøarealer. Siden det dermed ikke finnes en rettslig "fasit" kan jordskifteretten heller ikke si at den enkelte part kommer bedre eller dårligere ut enn de ville gjort om det underliggende rettsforholdet var blitt avklart. Likevel kan jeg si at avtalen er balansert og fornuftig ut fra partenes interesser og behov. Den løser også en langvarig konflikt.

Jeg kommer dermed til slik

Slutning.

Saken fremmes.

Avtalen nedenfor skal gjelde mellom partene.

Arealene er vist på jordskifterettens kart nr. 092022.

Avtale

Parter:

Eier av gnr. 58/1, Kristen Holst Kristensen.

Eier av gnr. 58/33, Grimstad Kommune v/Ordføreren.

Bruksrettshaver på gnr. 58/33, Søm Båtforening v/Styret.

Eier av gnr. 57/4, Lasse Roger Braathen ved Thomas A. Braathen.

I. Bakgrunn:

Søm Båtforening har fått en offentlig tillatelse til utvide sin båthavn fra 150 til 250 plasser. Kristensen og Braathen mener at utvidinga krenker deres strandrett. Formålet med avtalen er å få løst denne konflikten ved at Båtforeninga skal kunne beholde sin etablerte båthavn uten innskrenkinger eller reduksjoner i størrelse eller bruk, mens Kristensen og Braathen får anledning til å etablere egne båtplasser. For Kristensens del er formålet anlegg og drift av båtplasser som ledd i eiendommens næringsvirksomhet. For Braathens del: med det formål å øke antallet båtplasser samlet tilgjengelig for bruk.

Et vilkår da Søm Båtforening fikk offentlig godkjent utvidelsen av sitt bryggeanlegg var at det maksimalt skulle etableres 100 nye plasser. På parkeringsplassen på 58/33 er det plass til hundre biler. Ved faktoren 0,4 parkeringsplasser pr. båtplass går dette akkurat.

Søm Båtforening har kun bygd ut 235 av de tildelte 250 plasser.

II. Avtale:

1. Eier av 58/1 og 57/4 kan anlegge ny flytebrygge innenfor og parallelt med den innerste av flytebryggene til Søm Båtforening, jamfør vedlagte skisse på avtalekart utarbeidet av jordskifteretten. Alternativt på annen måte som partene blir enige om. Bryggene på både 58/1 og 58/33 skal GPS koordinatfestes og tilbakeføres til opprinnelig posisjon av eier ved avvik fra plasseringen på mer enn 3 meter.
2. Det vestre landarealet på 58/33, det vil si vest for dagens sementbrygge, kan disponeres av eier av 58/1 og 57/4, eksempelvis ved utfylling, som feste for flytebrygga eller gangvei ut til flytebrygga, alternativ tilgang til flytebrygga. Adkomst, vedlikehold og drift forøvrig forutsettes å skje over 58/1 og 57/4. Søm Båtforenings serviceanlegg (rampe, brygge, toalett, renovasjon, strøm og vann) skal ikke benyttes av brukere av 58/1 sin eiendom. Dersom areal inne på 58/33 skal benyttes av eier av 58/1 som beskrevet i pkt.5, forutsetter det inngåelse av en fremleieavtale hvor eier av 58/1 plikter å opptre i samsvar med de leiebetingelsene som Søm Båtforening har overfor Grimstad kommune og for øvrig holder Søm Båtforening skadesløs overfor Grimstad kommune som eier av 58/33.

3. Alle tekniske løsninger må planlegges og gjennomføres i samråd med styret i Søm Båtforening. Brygga må ikke komme så nær eksisterende brygger at manøvrering inn og ut av plassene blir vanskelig og det må derfor være minst 29 meter mellom bryggene, målt senter til senter, forutsatt bruk av 6 meter bommer. Avstanden økes tilsvarende ved eventuell økning av lengden på bommene. Vannområdet utenfor og mellom ny og eksisterende brygge med bommer er felles manøvreringsområde og skal holdes fritt.
4. På den nye brygga kan eier av 58/1 overta inntil 15 plasser av Søm Båtforenings tildelte kvote på 250 plasser og eier av 57/4 to nye plasser.
5. Eier av 58/1 skal søke om offentlig tillatelse til at de nye plassene får parkere på 58/1. Dersom det ikke gis offentlig tillatelse til parkering knyttet til de nye 15 båtplassene på 58/1 knyttet til bryggeanlegget, aksepterer Søm Båtforening at eier av 58/1 kan disponere parkering for disse båtplassene med inntil 6 parkeringsplasser (en parkeringsfaktor på 0,4) på Båtforeningas fellesplass. Eier av 58/1 må i så fall betale en forholdsmessig andel av driftsutgiftene med parkering på 58/33, og det må inngås en egen parkeringsavtale hvor eier av 58/1 og hans båtplassbrukere forpliktelser seg til å følge de til enhver tid gjeldende bestemmelser for brukere av parkeringsplass hos Søm Båtforening.
Brukerne av de to båtplassene som eventuelt tildeles til 57/4 skal uansett parkere på 57/4.
6. Hver part dekker sine advokatkostnader. Jordskiftekostnadene fordeles slik: Kristensen 4 000,-, Båtforeninga 4 000,-, Braathen 800,-.
7. Gjennomføring avtalen forutsetter at det blir gitt offentlige tillatelser til etablering av nye båtplasser med tilhørende parkering på 58/1 eller 58/33. Det er eier av 58/1 som er ansvarlig for arbeidet med og framdriften med søknadsprosessen, eventuelt i samarbeid med eier av 57/4. Åge Holm er kontaktperson under søknadsprosessen til 58/1 og medvirker til å overlevere materiale og opplysninger som Søm Båtforening er i besittelse av og som er nødvendig til bruk i søknaden til eier av 58/1. Eier av 57/4 dekker sin forholdsmessige del av kostnaden ved søknader og kostnaden til etablering av selve brygga. (to syttendeler, eventuelt justert noe hvis plassene til 57/4 blir større eller mindre enn resten).
8. Ved gjennomføring av ovennevnte er eier av 58/1 og 57/4 og deres rettsetterfølgere forpliktet til å akseptere dagens utstrekning og drift av Søm Småbåthavn uten å kunne fremme ytterligere krav av mot Søm Båtforening som bruker eller kommunen som eier av 58/33 som følge av dette.
9. Dersom offentlige tillatelser blir gitt for utvidelsen av 15 båtplasser på 58/1 med tilhørende parkeringsplass på 58/1 eller 58/33 gjennomføres denne avtalen mellom eier av 58/1 og 58/33 uavhengig av om eier av 57/4 får godkjent ytterligere to båtplasser på 58/1 med tilhørende parkering på 57/4.
10. Dersom det for øvrig ikke blir gitt, eller kun delvis blir gitt offentlig godkjenner til utvidelsen av båtplasser med tilhørende parkeringsplasser, samt veiadkomst over 58/1 som beskrevet i denne avtalen, kan partene bringe saken inn for jordskifteretten igjen.

Diverse bestemmelser

Jordskiftekostnader

Jordskiftekostnadene og gebyrer skal dekkes av partene jf. jordskifteloven § 74.

Registreringsgebyr	kr	4 300,-
Partsgebyr	kr	4 500,-
Sum	kr	8 800,-

I avtalen er partene enige om å dele disse kostnadene slik:

Kristensen: 4 000,-, Båtforeninga: 4 000,-, Braathen: 800,-.

Kristensen har allerede betalt registreringsgebyret og skal ha tilbakebetalt kr 300,-.

Båtforeninga og Braathen vil få tilsendt faktura fra Domstoladministrasjonen.

Betalingsfristen er påført fakturaen. Skyldig beløp som ikke blir betalt innen denne fristen, kan bli tvangsinndrevet uten nærmere varsel.

Avslutning av saken

Saken avsluttes i dette møtet.

Forkynning og anke

Forkynning skjer etter reglene for postforkynning. Ankefristen er en måned fra forkynningsdato.

Ikrafttreden

Avgjørelsene i denne saken trer i kraft så snart saken er rettskraftig.

Tinglysing

Saken vil bli tinglyst på følgende eiendommer i Grimstad kommune:

Gnr. 57, bnr. 4.

Gnr. 58, bnr. 1 og 33.

Saken sluttet og retten hevet.

Olav Johansen
(sign.)

Arkivsaksnummer: 2025/5145-2

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 24.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	25/25	28.05.2025

Søknad om ringmerking og sporing med GPS av sjøfugl i Raet nasjonalpark- SEABIRD

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, innvilger med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 5 fjerde ledd tillatelse til ringmerking av sjøfugl og tillatelse til ilandstigning i Sone A med hjemmel i § 7 fjerde ledd for to år, 2025 og 2026. Tillatelsen omfatter kartleggingen til Sabima og Universitetet i Oslo CEES

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig i 2 år fra april 2025 og til august 2026
- Alle forholdsregler for å redusere stress hos sjøfugl skal tas
- Inntil to besøk per holme per år
- Interne retningslinjer skal følges for å ivareta personvern, støy og forstyrrelse av dyreliv /miljø.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle må ha godkjent droneoperatørsertifikat og lisens.
- Informasjon skal gjøres tilgjengelige for nasjonalparken ved forespørsel.
- Ferdsel av mennesker i ferdselsforbudsområdene skal unngås så langt mulig.
- Registreringene skal samkjøres med Statsforvalterens sjøfugltellinger dersom disse overlapper i tidsrom.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle funn skal rapporteres skriftlig tilbake til verneområdestyret slik at vi kan bruke det i forvaltning og formidling.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 20250313 Søknad Raet måker og ærfugl.pdf

Saksopplysninger

Sabima og SEABIRD prosjektet fikk tillatelse til ilandstigning og ringmerking, GPS merking og sporing i 2023- 2024, og søker om en tillatelse for 2025-2026 for å fullføre og supplere kartlegging som ikke ble fullført.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

§ 5.Vern av dyrelivet

Dyrelivet med hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er vernet mot skade og unødvendige forstyrrelser. Utsetting av dyr på land, i vann og i sjø er forbudt.

(...)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til levendefangst av dyr i forbindelse med bestandsovervåking eller forskning og til utsetting av dyr i forbindelse med tillatelse etter § 3 fjerde ledd bokstav n.

§ 7.Ferdsel og friluftsliv

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner på land og i sjø. I sone A med unntak av Tromlingene er det i perioden fra og med 15. april til og med 15. juli forbud mot all ferdsel på land og i sjø nærmere enn 50 meter fra land. (..)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til ferdsel på land og i sjø i sone A i forbindelse med aktiviteter som kan fremme verneverdiene eller kunnskap om dem.

Forvaltningsplan

Utkast til forvaltningsplan for Raet NP, Søm LVO og Hove LVO har ikke retningslinjer for denne typen tiltak.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml.) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Presedens

Det er stort påtrykk på søknader om kartlegginger av sjøfugl, og det er viktig å avveie behovet for kunnskap opp mot forstyrrelser av en svært sårbar artsgruppe. Det skal stilles krav om samorganisering der dette er aktuelt.

Vurdering

Nasjonalparken har flere svært viktige hekkelokaliteter med sjøfugl, i tillegg til viktige overvintringsområder og rasteområder for trekkfugl. Derfor er det gitt ferdselsforbud på de viktigste hekkekoloniene. Søknaden ber om en dispensasjon fra ferdselsforbudet, som kan vurderes etter § 7 og tillatelse til merking og sporing av sjøfugl etter § 5.

Generelt er fritak fra ferdselsforbud noe vurderes svært strengt i områder med sjøfugl. Forvalter vurderer at en dispensasjon med strenge vilkår kan gis uten at det får negative effekter på verneverdiene, og kan gi positive effekter som økt kunnskap om sjøfugler. Samtidig er det viktig å være klar over at ilandstigning er en stor grad av forstyrrelse.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) om sjøfugl er etablert gjennom jevnlig registreringer av hekkeområder, kartlegginger og innrapporterte funn i artsdatabanken. Hekkeområdene er jevnlig registrert og vi har nokså god oversikt over viktige trekk/ rasteområder.

Flere studier har vist at selv dyr som ikke viser ytre stresspåvirkning har hevet stressnivå (hormoner og hjertefrekvens). Hekkefugler i Raet nasjonalpark er til dels habituert til ferdsel, men dersom ferdselen går innenfor soner som mennesker vanligvis unngår har vi eksempler på betydelig stressreaksjoner med angrep og reirflukt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av dette er svært begrenset, men med flerårige prosjekter i samme områder vil belastningen totalt kunne bli stor.

Forvalter legger derfor til grunn at ulempene vil oppveies av økt kunnskap gjennom kartlegging av hekkefugl og kunnskapsinnhenting om deres bevegelsesmønster (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter anbefaler at det gis dispensasjon for ilandstigning, merking og overvåkning av sjøfugl med vilkår.

Statsforvalteren i Agder
Postboks 504,
4804 Arendal
sfagpost@statsforvalteren.no

Deres ref.

Deres kontaktperson
Jenny Guldbrandsen

Vår ref.
20250313

Vår kontaktperson
Morten Helberg

Dato
05.05.2025

Søknad om tillatelse til ringmerking av måker, samt ringmerking og sporing med GSM-GPS av storskarv, svartbak og ærfugl i verneområder i Tvedestrand i 2025 og 2026, i forbindelse med forskningsprosjektet SEABIRD MPA.

BirdLife Norge søker med dette om tillatelse til ringmerking av storskarv, fiskemåke, gråmåke, sildemåke, svartbak og ærfugl, samt ringmerking og sporing med GSM-GPS for storskarv svartbak og ærfugl i perioden 2025-2026.

Verneområdene vi søker om er alle i Raet nasjonalpark:

Flateskjæra
Askerøy-Stangholmen
Blyskjera

Hensikten med undersøkelsen er å kartlegge forskjeller i hekkeinnsats (størrelse på egg, kullstørrelse, ungevekst) og hekketidspunkt i områder med ferdselsforbud, og sammenligne dette med tilsvarende data fra områder uten ferdselsforbud. Feltarbeidet er en del av forskningsprosjektet Seabird MPA (samarbeid mellom USN, BirdLife, Havforskningsinstituttet, NINA, og UiO). Seabird MPA bidrar med viktige data og ny kunnskap om sjøfugl inn i forvaltningen av Raet nasjonalpark og de indre fjordsystemene, samt pågående prosesser med sonering av fiskerifrie soner i samme området og kunnskapsinnhenting til Bevar Raet.

Alle disse reservatene er mindre øyer hvor det kun er aktuelt med korte besøk. Om vi skal fange enten svartbak eller ærfugl i et reservat er det aktuelt med et tidlig reirbesøk, deretter innfangning av voksen fugl med reirfelle, og deretter 2-4 korte besøk for å følge opp ungene. Dette siste er ikke aktuelt for ærfuglene da de forlater holmen rett etter klekking.

Alle fuglene vil bli ringmerket med metallring fra Museum Stavanger, samt fargering med individuell kode. Vi vil også måle vinge og vekt på måkeunger, og vi vil bruke disse dataene til å estimere hekketidspunkt, samt ungenes kondisjon. Prosjektet betinger også tillatelse fra Forsøksdyrenheten ved Mattilsynet, samt Miljødirektoratet, for påsetting av GPS logger. Disse har vi fått.

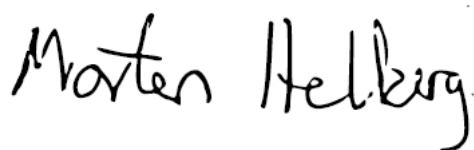
Både voksne hekkende svartbaker og ærfugler blir fanget på reir sent i rugeperioden. For svartbakene blir en liten 17 gram tung GPS sender festet med hofteløkke bak på fuglens rygg, og denne vil falle av etter anslagsvis 2-4 år. For ærfuglene limer vi fast en 10 gram tung sender på ryggen, som har dykkelogger samt GPS logger, og denne vil falle av når fuglen myter ryggfjærene. Enhetene sender data over GSM nettet, og har påmontert et lite solcellepanel som lader enhetens batteri. Slik vil vi kunne følge fuglenes områdebruk i Tvedestrand og Arendalkysten, inkludert i Raet nasjonalpark. Vi vil også følge opp hekkesuksess til fuglene.

For alle artene søker vi om å fange inn både voksne og unger. Vi vil selvsagt utføre vår aktivitet så skånsomt som mulig både i forhold til måkene, ærfuglene og annet fugle og dyreliv i området, og håper dere ser verdien av vår forskning i dette området.

Ansvarlig for fangst og håndtering av fuglene vil være undertegnede, Sine Hagestad, Anna Nilsson, Carsten Lome og Norith Eckbo, og fangsten vil bli utført med stor forsiktighet med tanke på forstyrrelser og håndtering av fuglene. Vi har tidligere ingen tilfeller av skade påført fuglene under fangsten eller håndteringen. Deltakere har de nødvendige kvalifikasjoner i form av gjennomført kurs for feltforsøk med viltlevende dyr samt nødvendig lisens for ringmerking.

Fangstmetodene vil være reirfeller, hov eller håndholdt snare. Vi vil begrense opphold i områder med hekkende fugl, inkludert områder med ferdselsforbud, så mye som mulig.

Vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Morten Helberg". The script is cursive and fluid, with the first name "Morten" and the last name "Helberg" clearly distinguishable.

Seniorrådgiver

ST 26/25 Eventuelt
ST 27/25 Tidsbruk - Møtehonorar